

265
DESEMBRE
2021

EL MÓN EL 2022: deu temes que marcaran l'agenda internacional

CIDOB
BARCELONA
CENTRE FOR
INTERNATIONAL
AFFAIRS

esade
BARCELONA UNIVERSITY
EsadeGeo-Center
for Global Economy
and Geopolitics

Text finalitzat el 14 de desembre del 2021. Aquesta Nota Internacional és el resultat de la reflexió col·lectiva de l'equip d'investigació de **CIDOB** en col·laboració amb **EsadeGeo**. Coordinada i editada per Eduard Soler i Lecha, en el procés de redacció ha comptat amb aportacions de Hannah Abdullah, Inés Arco, Anna Ayuso, Jordi Bacaria, Ana Ballesteros, Pol Bargués, Moussa Bourekba, Anna Busquets, Carmen Claudín, Carme Colomina, Emmanuel Comte, Carlota Cumella, Anna Estrada, Francesc Fàbregues, Oriol Farrés, Agustí Fernández de Losada, Blanca Garcés, Eva Garcia, Andrea G. Rodríguez, Juan Garrigues, Francis Ghilès, Seán Golden, Berta Güell, Juan Ramón Jiménez-García, Francesca Leso, Josep Mª Lloveras, Rafael Martínez, Esther Masclans, Óscar Mateos, Sergio Maydeu, Elisa Menéndez, Pol Morillas, Yolanda Onghena, Umut Özkirimli, Francesco Pasetti, Cristina Sala, Héctor Sánchez, Ángel Saz, Reinhard Schweitzer, Antoni Segura, Cristina Serrano, Eloi Serrano, Marie Vandendriessche, Pere Vilanova y Eckart Woertz, així com dels socis individuals del CIDOB en els treballs preparatoris.

El 2022 és un any per reavaluar els límits de la desigualtat, de les mesures restrictives, dels plans d'estímul, de les tensions geopolítiques, o de la confiança en les institucions. La recuperació econòmica i anímica serà desigual i estarà condicionada a possibles sobresalts en la rivalitat entre grans potències, l'encariment de preus i la plena superació de la pandèmia.

El món no té un problema de diagnòstic. Es reconeix la necessitat i la urgència de les transicions socioeconòmiques, tecnològiques i climàtiques en curs. El debat se centra a saber quin tipus de lideratge està més ben preparat o gaudeix de més legitimitat per pilotar els canvis, i com fer aquest procés amb els costos socials més baixos possibles, i on és el llindar d'una possible irreversibilitat.

Els lideratges internacionals es reexaminaran a través d'eleccions clau com les de França, el Brasil, Hongria, les midterm als EUA, o el XX Congrés Nacional del Partit Comunista de la Xina. Quin tipus d'idees, persones i models gaudiran de més suport i legitimitat per a transitar cap al món postpandèmic?

El 2022 el món té més certeses sobre els desafiaments a què s'enfronta i és més conscient de la seva vulnerabilitat i interdependència. El futur és sempre incert, però la incertesa ara no és tant respecte el *què*, sinó sobre el *com*, el *qui* i, fins i tot, el *quan*. No és cap problema de diagnòstic. Sobren dades i conclusions sobre la transcendència del moment actual, i de les grans transicions en curs com ara la digital, la verda o la laboral. Tanmateix, la incapacitat per dur-les a terme de manera col·lectiva i inclusiva ens situen en un escenari de fractura. El debat se centra a saber on són els límits d'una possible irreversibilitat, quin tipus de lideratge està més ben preparat o gaudeix de més legitimitat per pilotar aquestes transformacions, i quina és la millor fórmula per gestionar aquest procés de canvi amb els costos socials més baixos possibles.

I què fa que el 2022 sigui especial? Els avenços en matèria de vacunació haurien de garantir que en algun moment de l'any —potser més tard del que s'esperava inicialment— es pugui fer l'avaluació de danys i mirar endavant. Així doncs, un dels grans temes serà, enguany, la tan anhelada recuperació i tot allò que la pot frustrar (preus, tensions geopolítiques, males notícies en l'àmbit sanitari, etc.). En aquest procés d'arrencada postpandèmica es farà evident que el món no solament avança a diferents velocitats, sinó que per a alguns col·lectius hi ha retrocessos, per exemple, en matèria de mobilitat, i crisis humanitàries. I una de les preguntes més recurrents que se sentirà aquest any serà si, arran del xoc de la pandèmia, hem après a afrontar els reptes globals amb més anticipació, ambició i solidaritat.

Figura 1. Deu temes per al 2022

Recuperació econòmica

La irrupció de la COVID-19 va provocar una aturada excepcional en l'economia, amb una caiguda de més del 4% del PIB en termes globals, però que en alguns casos com el d'Espanya va superar el 10% per a l'exercici 2020. Segons l'Organització Internacional del Treball, durant el pic de la crisi sanitària, 33 milions de persones es van sumar a les llistes dels desocupats, i 81 milions van sortir del mercat laboral. El consum de les llars va caure un 5% de mitjana mundial, amb algunes economies de pes com Itàlia, Espanya, el Regne Unit, l'Argentina i Mèxic amb descensos superiors al 10%. En economies dependents de la mobilitat internacional, la caiguda encara va ser més pronunciada: Singapur (-14%), Macau (-16%) i Maurici (-18%).

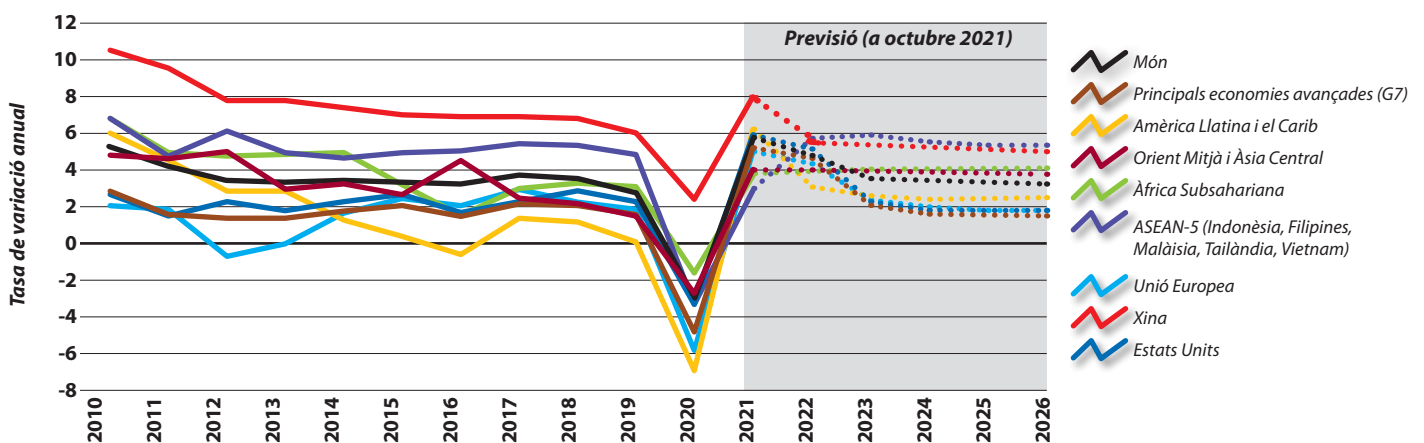
Després del xoc inicial, gràcies a l'obtenció d'una vacuna en temps rècord i a plans d'estímul ambiciosos,

va començar el camí de la recuperació (vegeu figura 2). A l'informe prospectiu del 2021 ja advertíem que aquesta recuperació seria en forma de K. És a dir, que hi hauria països, territoris, sectors econòmics i grups socials que, passada la pandèmia, entrarien en una fase de bonança i optimisme, mentre que d'altres continuarien instal·lats en una depressió social, econòmica i anímica.

Les dades del 2021 indiquen que s'han incrementat les desigualtats entre països i també al seu interior, i que aquesta bifurcació es podria continuar eixamplant. Oxfam revelava que la riquesa dels multimilionaris globals havia augmentat en 3,9 bilions de dòlars des de l'inici de la pandèmia, aproximadament el mateix volum que van perdre les classes treballadores. La recuperació també s'està mostrant diferent en clau de gènere. Així, l'OIT apuntava, l'octubre del 2021, a una recuperació dels nivells d'ocupació masculina, però no dels de la femení.

El drama econòmic i social s'ha pogut pal·liar gràcies a mesures de suport a sectors especialment vulnerables, una política fiscal i monetària expansiva i plans d'estímul que no han tingut el mateix pes a tot arreu. Això ha tornat a qüestionar el consens de Washington —disciplina pressupostària i limitació de la intervenció estatal—, ja que el paper de l'estat ha guanyat protagonisme tant en la gestió de la pandèmia com en les estratègies de recuperació. El 2022 s'avaluaran aquestes mesures, se'n discutirà la prolongació en el temps i el finançament. En aquest sentit, començarà a prendre cos la discussió sobre els alts nivells d'endeutament a les economies desenvolupades, tot i que es postergarà encara la possibilitat de retallades a gran escala i de canvis significatius en política monetària per fer front a la pujada de preus. Més urgent serà afrontar l'estrès financer a què estaran sotmeses les economies de renda mitjana, la depreciació d'algunes de les seves monedes —com la lira turca—, o possibles crisis de deute sobirà.

Figura 2. Recuperació a diferents velocitats (% de variació anual del PIB real)

Elaboració: CIDOB. Font: Fons Monetari Internacional, World Economic Outlook (dades actualitzades a octubre de 2021).

Els punts de partida són molt diferents. El 2022 arrenca amb països en verd, és a dir, que ja han assolit els nivells de PIB anteriors a la pandèmia, com són els Estats Units, la Xina i l'Índia. D'altres —com gairebé tots els països de la zona euro— tenen l'esperança d'assolir aquesta fita durant l'any. Finalment, una minoria significativa es trobarà en vermell, amb previsions de nivells baixos de creixement. Aquests índexs són preocupants, en especial, per a països del sud global el creixement demogràfic dels quals segueix requerint altes taxes de creixement econòmic. Així, l'FMI efectua, per a la principal economia llatinoamericana, el Brasil, una previsió de pujada molt feble (1,5%), i una cosa semblant s'esdevé amb els dos països principals de l'Àfrica subsahariana, Nigèria i Sud-àfrica, amb taxes inferiors al 3% (vegeu figura 3).

El debat econòmic internacional intentarà, l'any 2022, aclarir cinc incògnites: la solidesa i la sostenibilitat de la recuperació a les economies desenvolupades; el grau de vulnerabilitat de les economies de renda mitjana;

Figura 3. El camí del vermell al verd (projeccions, taxes de creixement anual del PIB, economies seleccionades)

	2020	2021	2022
MÓN	-3,1	5,9	4,9
ECONOMIES AVANÇADES	-4,5	5,2	4,5
Estats Units	-3,4	6	5,2
Eurozona	-6,3	5	4,3
Alemanya	-4,6	3,1	4,6
França	-8	6,3	3,9
Itàlia	-8,9	5,8	4,2
Espanya	-10,8	5,7	6,4
Japó	-4,6	2,4	3,2
Regne Unit	-9,8	6,8	5
Canadà	-5,3	5,7	4,9
Altres economies avançades	-1,9	4,6	3,7
ECONOMIES EMERGENTS I EN DESENVOLUPAMENT	-2,1	6,4	5,1
Economies emergents i en desenvolupament d'Àsia	-0,8	7,2	6,3
Xina	2,3	8	5,6
Índia	-7,3	9,5	8,5
ASEAN-5	-3,4	2,9	5,8
Economies emergents i en desenvolupament d'Europa	-2	6	3,6
Rússia	-3	4,7	2,9
Amèrica Llatina i el Carib	-7	6,3	3
Brasil	-4,1	5,2	1,5
Mèxic	-8,3	6,2	4
Orient Mitjà i Àsia Central	-2,8	4,1	4,1
Aràbia Saudita	-4,1	2,8	4,8
Àfrica Subsahariana	-1,7	3,7	3,8
Nigèria	-1,8	2,6	2,7
Sud-àfrica	-6,4	5	2,2
Economies emergents i de mitjà ingrés	-2,3	6,7	5,1
Països en desenvolupament i de baix ingrés	0,1	3	5,3

Elaboració: CIDOB. Font: Fons Monetari Internacional, *World Economic Outlook* (dades actualitzades a octubre de 2021).

l'amplitud de disparitat de comportaments de les anomenades *economies emergents*; l'alça de preus, els colls d'ampolla i els embussos de subministraments com a preocupació global, i, finalment, el grau d'inquietud en relació amb la factibilitat i l'impacte de l'esclat de la bombolla xinesa, especialment després de l'avís donat per la crisi del hòlding immobiliari **Evergrande**.

Amb independència de si s'esquiven aquests riscos, però més encara si s'arribessin a materialitzar, l'agenda de recuperació econòmica anirà acompanyada de contestació. El 2021 ja s'han advertit signes de desglaç de les protestes congelades l'any anterior per les restriccions de la mobilitat imposades per controlar l'expansió del virus. La pandèmia agreuja **descontentaments previs** i, en alguns llocs, la situació s'ha deteriorat a marxes forçades. El Líban, per exemple, té previst acudir a les urnes el 2022 en un clima de desfeta econòmica i social. A tot això cal sumar-hi les expressions de malestar del que podríem anomenar *nous pobres*. En aquest sentit, l'Amèrica Llatina és un espai d'atenció preferent, tant per l'existència del descontentament previ com per l'aprimament de la classe mitjana. El **Banc Mundial** advertia que el 82% dels 72 milions de pobres nous resideixen en països de renda mitjana, són d'extracció urbana, i més educats i dependents del sector informal que els pobres ja existents.

Tanmateix, la consciència primerenca de l'impacte d'aquestes amenaces per a la recuperació, la magnitud dels costos d'un segon xoc en tan poc temps, i la constatació del risc d'inflamació social podrien actuar com a elements dissuasius o com a estímul per evitar-ho. Un cop més, el diagnòstic és conegut, però no ho és quina en serà la reacció.

Tensió geopolítica

La tensió al si de les grans potències marcarà el ritme geopolític global i condicionarà les perspectives de recuperació. La relació EUA-Xina s'ha consolidat com la rivalitat estructuradora del sistema internacional. A això cal sumar-hi el risc d'escalada a Ucraïna, amb el desplegament, a finals del 2021, de més de **100.000 soldats russos** a la frontera, i l'afirmació per part dels Estats Units que una agressió no quedaria sense **resposta**. Juntament amb aquestes dues grans rivalitats, ressorgeixen tensions entre estats com ara Algèria-Marroc, Xina-Índia o, amb menys intensitat, Egipte-Etiòpia.

En prendre el pols a la tensió geopolítica, bona part de les mirades es posen també a Taiwan. El 2021 va acabar amb una més gran preocupació sobre els efectes globals d'un augment de la tensió per Taiwan, sobretot per **les incursions** xineses a la zona de defensa aèria taiwanesa, i amb **Xi Jinping** advertint que els Estats Units estaven jugant amb foc. Això ha revifat la intensa discussió sobre la sostenibilitat de l'*statu quo* actual, i sobre la **inevitabilitat** d'un enfrontament entre les dues

superpotències. Taiwan, però, no és l'únic punt de fricció. El 2022 caldrà estar pendent de com aquesta rivalitat ressona en altres escenaris de competició com ara la mar de la Xina Meridional, la península de Corea, l'obertura de rutes àrtiques o les guerres comercials.

Fa només una dècada de l'anunci de **Barack Obama** sobre el *pivot to Asia*. El 2021 es va poder comprovar que l'aposta nord-americana no solament es manté, sinó que s'ha reforçat amb l'acord de seguretat amb Austràlia i el Regne Unit com a part de l'aliança AUKUS. Durant la segona dècada del segle XXI, ha canviat la definició de l'espai on s'està jugant aquesta batalla, amb la idea de l'Indopacífic plenament normalitzada i ampliada. Això està facilitant noves col·laboracions no solament entre Washington i Canberra, sinó també amb

El vincle transatlàntic també serà sota els focus, especialment durant la cimera de l'OTAN a Madrid el 29 i el 30 de juny de 2022. Aquesta cita serà un termòmetre per testar el nivell de convergència i confiança entre els Estats Units i els seus aliats europeus, i per comprovar quina posició pren l'aliança en relació amb la Xina.

Delhi i Tòquio, proporcionant així nova vida al Diàleg de Seguretat Quadrilateral (QUAD).

Per la seva banda, la Xina continua desplegant la seva ambició a l'Àfrica, a qui promet un **un partenariat entre iguals**, i amplia els horitzons de la seva influència global a l'Amèrica Llatina, per a qui ja és el principal soci comercial. A les inversions en infraestructures i compres de deute Xina ha incorporat la **diplomàcia de la vacuna** a la caixa d'eines de la seva política exterior. En aquest sentit, per al 2022, la Xina ha promès donar 2.000 milions de **vacunes** al món. El que sembla preocupar als Estats Units i altres països aliats, però, són els avenços en matèria de computació quàntica, tal com indica que Washington hagi inclòs una dotzena de companyies xineses en una **llista negra** d'exportació. A més, l'actitud assertiva de la Xina en l'àmbit militar és cada vegada més gran i es reflecteix en la despesa de defensa —amb un increment del **6,8%** respecte al 2020—, i en les notícies sobre assajos amb **hipersòniques**.

El vincle transatlàntic també serà sota els focus, especialment durant la **cimera de l'OTAN a Madrid** el 29 i el 30 de juny de 2022. Aquesta cita serà un termòmetre per testar el nivell de convergència i confiança entre els Estats Units i els seus aliats europeus, i per comprovar quina posició pren l'aliança en relació amb la Xina. Serà esmentada explícitament en el nou concepte estratègic? A Madrid també es mostrarà l'es-

tat de les relacions entre **Turquia** i els seus aliats occidentals; els greuges de totes dues bandes s'han anat acumulant, però fins ara han estat capaços d'evitar el divorci, fins i tot després de la polèmica adquisició del sistema antimíssils rus S-400 per part del govern d'Erdoğan. Les accions de Vladimir Putin al flanc oriental de l'aliança també condicionaran l'agenda de la cimera. Temàticament, una de les prioritats de l'OTAN serà la ciberseguretat. L'Aliança intentarà recuperar posicions en la cursa de la innovació, especialment en tot allò que té relació amb **tecnologies emergents i disruptives**, i avançarà en la posada en marxa de l'Accelerador d'Innovació de Defensa de l'Atlàntic Nord (DIANA). D'altra banda, també s'esperen canvis en el lideratge de l'organització: Jens Stoltenberg acaba mandat al setembre, i s'**aposta** pel nomenament d'una dona, per primera vegada, per a la secretaria general.

En aquest context, un dels conceptes de moda a la Unió Europea és el de l'**autonomia estratègica**. Aquesta idea entronca amb la visió pregona dels líders de les institucions comunitàries i de certs estats membres, com ara **Emmanuel Macron**, d'una Europa més geopolítica. A partir del 2022 l'agenda d'aquesta autonomia estratègica s'hauria de materialitzar en **accions concretes**. La **pandèmia** i les **decisions**

unilaterals dels Estats Units a l'Indopacífic i a l'Afganistan suggereixen que la UE no pot continuar arrossegant els peus. Durant la primera meitat del 2022, amb França assumint la presidència rotatòria del Consell de la UE, s'adoptarà la **Brúixola estratègica** (més coneguda pel seu nom en anglès, Strategic Compass), un document que identificarà reptes i amenaces, articularà capacitats i intentarà projectar amb més força i coherència, la influència d'Europa com a actor regional i global. L'altra fita rellevant serà la cimera de defensa, també sota presidència francesa. De fet, el 2022 ha estat definit per **Charles Michel** com *l'any de la defensa europea*, però el grau de consens entre socis de la UE dependrà, en gran manera, de la solidesa de posicions i de la seva efectivitat per desactivar amenaces d'agressió per part russa. Finalment, aquest any també s'hauria d'accelerar l'adopció de l'anomenada **Directiva NIS2**, amb l'objectiu de protegir les xarxes i els sistemes de comunicació davant de ciberatacs.

Fins a quin punt la UE voldrà projectar-se cap a l'Indopacífic o continuarà centrant-se en espais més propers? Si segueix el ritme marcat per les dues superpotències, mirarà cap a l'**Indopacífic**, i la cooperació amb els Estats Units i la competència amb la Xina guanyarà pes a l'agenda de seguretat. No obstant això, la balança es pot decantar ràpidament cap a l'altra banda. La UE es veurà obligada a concentrar-se en espais propers si es dispara la tensió a Ucraïna o amb Bielorrússia, o si

augmenta la tensió entre el Marroc i Algèria. Un element comú de la desestabilització a tots dos veïnatges (oriental i meridional) de la Unió és l'impacte a l'agenda energètica i migratòria, amb el recurs a mesures de pressió o, fins i tot, xantatges en matèria de gasoductes i refugiats.

Encara que en menor nombre, també hi ha oportunitats de distensió a escala global. La més significativa té a veure amb l'Iran. La situació és més complicada que l'any 2015, però continuen les negociacions multilaterals sobre el programa nuclear iranià, amb la incògnita de si Israel pot actuar unilateralment en cas que consideri que els negociadors cedeixen massa. Una novetat a escala regional són els gestos d'apaivagament entre saudites i iranians, tal com es va veure, per exemple, a l'assemblea general de Nacions Unides. Representants de les potències regionals de l'Orient Mitjà van ser capaços de reunir-se a Bagdad l'agost del 2021, i l'Àrabia Saudita està considerant reobrir el consolat iranià a la ciutat de Jeddah. En un any d'alt voltatge geopolític, i amb pressió alcista sobre els preus de l'energia, la consolidació, o no, d'aquesta fase de distensió al voltant de l'estret d'Ormuz és determinant.

Preus

L'arrencada de l'engranatge productiu i logístic global està sent més àrdua del que s'esperava. El temor que l'espiral inflacionista o, fins i tot, episodis d'escassetat comprometin la recuperació econòmica, o qüestionin la globalització tal com l'hem coneguda, catapulten aquesta qüestió cap al punt més alt de l'agenda econòmica, política i social.

L'alça de preus no té una única causa. Els efectes de nivells més alts de consum i de liquiditat gràcies als plans d'estímul i els excedents d'estalvi es donaven per descomptats. Però a aquests factors s'han afegit una suma de disrupcions en les cadenes de subministrament, una manca de matèries primeres com ara la fusta o de derivats com el paper, el col·lapse de ports, i colls d'ampolla en la producció i la distribució. A les mesures restrictives per al control de la pandèmia imposades per grans economies com la Xina, se li ha sumat l'escassetat de mà d'obra en posicions essencials, tal com ha evidenciat la falta de transportistes al Regne Unit o als Estats Units. D'altra banda, la decisió dels països productors —i singularment de l'Àrabia Saudita— de negar-se a injectar més petroli al mercat ha contribuït a augmentar la pressió alcista.

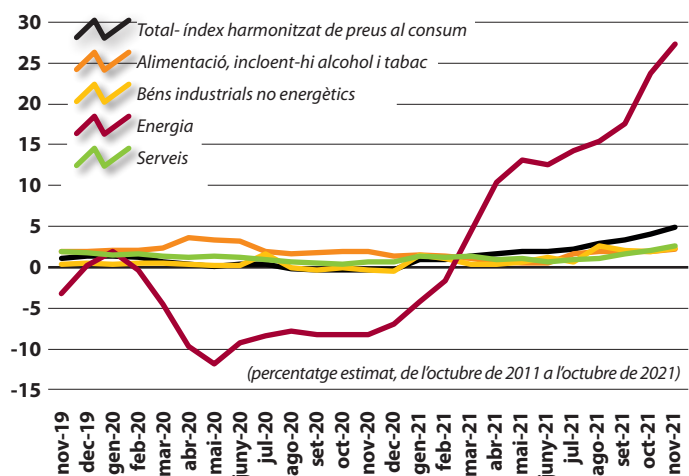
De fet, una de les alces de preu amb una càrrega geopolítica més alta és la de l'energia. El Banc Mundial preveu que la tendència alcista es mantingui durant tot l'hivern del 2022, esperonada per l'augment del consum en el període hivernal a l'hemisferi nord, i les causes de la qual tenen relació amb les baixades en inversió en el decurs del cicle anterior, amb la concentració de la demanda a l'Àsia i amb una capacitat d'emmagatzematge insuficient. L'esperança és que els preus descendeixin a partir de la primavera. Però el nivell d'incertesa és molt alt i, en gran manera, està determinat per l'evolució de la pandèmia, la qual cosa implica considerar escenaris de ràpida recuperació i preus temporalment per sobre dels 100 dòlars el barril. L'enorme oscil·lació que s'ha produït durant els dos últims anys pot ser un avís d'episodis més freqüents i extrems de pujades de preus.

La UE es veurà obligada a concentrar-se en espais propers si es dispara la tensió a Ucraïna o amb Bielorússia, o si augmenta la tensió entre el Marroc i Algèria. Un element comú de la desestabilització a tots dos veïnatges (oriental i meridional) de la Unió és l'impacte a l'agenda energètica i migratòria, amb el recurs a mesures de pressió o, fins i tot, xantatges en matèria de gasoductes i refugiats.

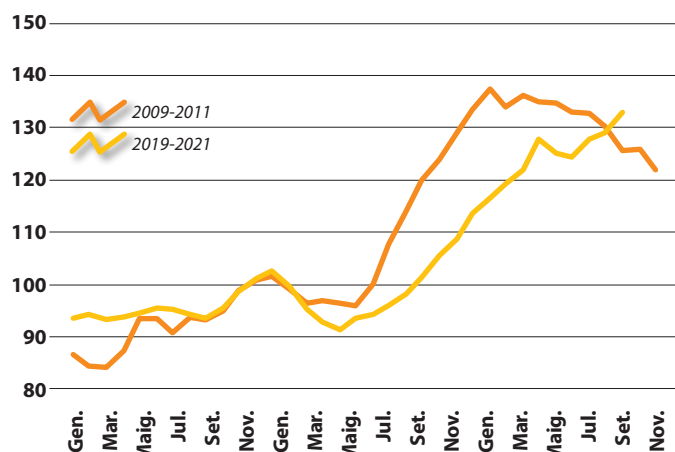
Per als països de renda alta, aquesta situació es tradueix, fonamentalment, en un augment de la inflació, ja que l'encariment de l'energia repercuteix en la resta dels productes, encara que només sigui pels costos del transport. Eurostat assenyalava, a finals del 2021, que la inflació del 4,9% era la més alta en vint anys (vegeu figura 4). I a més inflació, major despesa pública. Una de les paradoxes del moment és que aquest episodi de preus alts pot accelerar la implementació d'energies renovables els baixos costos de les quals continuen abastant rècords (vegeu figura 5), però també augmentar la impopularitat de mesures per gravar l'ús d'energies fòssils, o l'aixecament de subsidis, en línia amb els compromisos adquirits al G7 i la COP26.

En una segona categoria trobem països importadors d'energia i amb menys recursos per fer front a l'augment dels costos. És aquí on es poden produir problemes de subministrament. El Líban és un dels casos més extrems, amb escassetat de productes essencials com ara la llet, la gasolina o els medicaments, però no l'únic. La dependència energètica al Pakistan, Bangladesh i diversos països de l'Amèrica Llatina compromet encara més la recuperació econòmica. Un altre dels casos que genera una certa perplexitat són les fallades de subministrament a la Xina.

Figura 4. Evolució de la inflació a la zona euro i índex FAO de l'evolució real del preu dels aliments

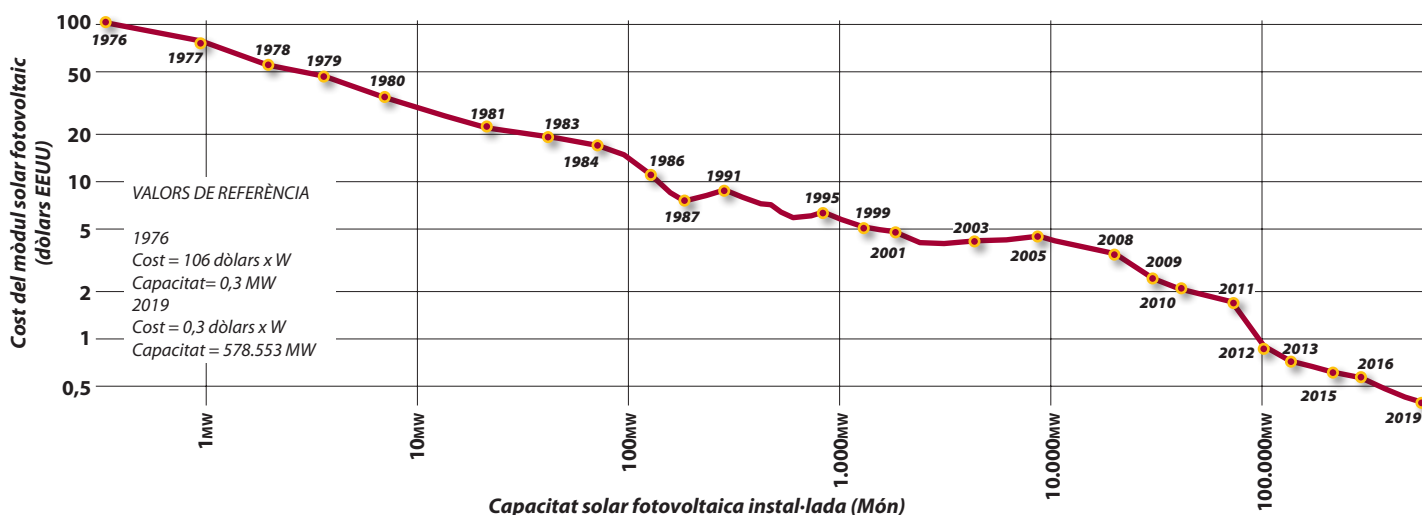

Elaboració: CIDOB. Fonts: Eurostat (prc_hicp_manr)

Període base: 2014-2016. Elaboració: CIDOB. Fonts: FAO, 2021.

Figura 5. El cost minvant de la tecnologia solar: un 99.6% menys des de 1976

Nota: preu en dòlars EEUU del 2019 d'un watt produït per plaques fotovoltaiques, escala logarítmica.

Elaboració: CIDOB. Fonts: Max Roser, Our World in Data, a partir de dades de Lafond, F., Bailey, A. G., Bakker, J. D., Rebois, D., Zadourian, R., McSharry, P., & Farmer, J. D. (2017): *How well do experience curves predict technological progress? A method for making distributional forecasts*; base de dades d'IRENA.

Dins d'aquesta segona categoria cal fer una atenció especial als països que sofreixen un xoc doble: el preu de l'energia i el dels aliments. Hi ha un vincle entre tots dos, ja que l'augment dels preus del gas natural encareix substancialment la producció de **fertilitzants**. Durant tot l'any 2021 la tendència ascendent de l'**índex de preus dels aliments** ha estat imparable, i obliga a plantejar-se si es poden repetir episodis de desestabilització política i social com els que es van produir durant el 2010, i quin impacte poden tenir en matèria de crisis humanitàries.

El tercer bloc de països el componen els productors, com Rússia, l'Aràbia Saudita o Algèria. Alguns d'aquests poden aprofitar l'augment d'ingressos per accelerar processos de diversificació econòmica en curs. Tanma-

teix, predominaran actituds més miops, amb sistemes rendistes que postergaran els seus plans de transició energètica, satisfets en veure com la inesperada injecció de recursos els permet comprar la pau social, cooptar veus crítiques, reforçar les capacitats repressives de l'estat i reequilibrar les relacions de poder amb els seus socis internacionals.

Per a aquelles empreses i societats més implicades en la sostenibilitat del planeta sorgeixen, tanmateix, algunes oportunitats. Veurem de quina manera la combinació de consciència ambiental i problemes de subministrament consoliden pautes de consum diferents, l'aposta per redimensionar les cadenes globals de valor i un impuls de l'**economia circular**.

Salut

L'expansió de la COVID-19 va propulsar la salut cap al punt més alt de l'agenda internacional. Això inclou l'impuls a la **cooperació internacional** en matèria de salut, l'**ús geopolític de la vacuna**, o la reivindicació de la bona o la mala gestió sanitària com un dels principals ingredients del poder tou. L'èxit o el fracàs en matèria d'immunització, o en relació amb l'aparició, o no, de tractaments efectius contra la COVID-19 són factors decisius amb un fort impacte sobre l'agenda política, econòmica i social a tots els nivells.

Un dels principals riscos identificats pels epidemiòlegs és el sorgiment de noves variants del virus que siguin més contagioses, més letals i resistents a les vacunes actuals. De fet, el 2021 va acabar amb una nova alarma per l'aparició de la variant **Òmicron**. Val a dir que, si persisteixen àmplies bosses de població mundial sense vacunar, augmenta la possibilitat que aquest tipus de situacions siguin recurrents.

Amb tot, caldria que l'any 2022 els països que han quedat endarrerits en la vacunació en milloressin l'accés gràcies, en bona part, a l'augment sostingut de les capacitats de producció —la **UE** calcula produir al seu territori 3.500 milions de dosis el 2022, i Modi va anunciar que l'**Índia** en produirà 5.000 milions addicionals durant el mateix any. L'Àfrica és el principal desafiament ja que, llevat d'excepcions com el Marroc, Cap Verd o Tunísia, els nivells d'immunització al desembre del 2021 no arriben al **10%**. Consideració a part mereixen països en conflicte on la qüestió no és solament l'accés a les vacunes, sinó els problemes de distribució i l'estat crític dels seus sistemes de salut.

D'altra banda, inquieta la resistència a vacunar-se de segments significatius de població en societats que sí que poden fer-ho. És el cas de la majoria dels països de l'Europa oriental, incloent-hi **Rússia**. També són dignes d'estudi les grans diferències que es produeixen entre territoris i grups ètnics als **Estats Units**. Així mateix, una de les novetats del 2022 pot ser la de països africans que, davant la situació de tenir accés a les vacunes, la població es resisteixi a posar-se-les. En aquest sentit, és indicatiu que **Kenya** hagi començat a introduir restriccions molt severes contra els no vacunats. En la majoria dels casos, la resistència a vacunar-se és una combinació de la politització de la vacuna, la desconfiança en les institucions, la permeabilitat de les campanyes de desinformació i la força del moviment antivacunes ja abans de la COVID-19.

En cas que es compliqui de nou la situació sanitària, ressorgiran els temes que han marcat l'agenda de salut global durant els dos últims anys. Així, si s'atribueix a un problema d'accés, el focus es posarà de nou en la liberalització de les patents i l'acaparament

de vacunes per part dels països més desenvolupats. Si, en canvi, el risc a la salut global arriba de països on hi ha rebuig social a les vacunes, augmentarà la pressió per endurir mesures o fer-ne obligatòria l'administració. Tenint en compte que moltes mesures afecten el conjunt de la població, la tensió entre les persones que decideixen vacunar-se i les que rebutgen fer-ho pot augmentar.

Des del punt de vista estrictament sanitari, l'aparició de noves variants s'hauria de poder afrontar amb menys sacrificis que durant l'arrencada de la pandèmia. Primer, perquè se sap quines mesures funcionen i quines no i, sobretot, pels avanços tant en el camp de la recerca com de la producció industrial. El contrapunt és que els sistemes de salut i els seus **professionals** estan extremament tensionats i difícilment poden aguantar més pressió.

Una altra preocupació sanitària és que en el decurs del 2022 es facin més evidents els efectes d'haver dedicat bona part dels recursos a la lluita contra la COVID-19 en detriment d'altres malalties. Aquest és un fenomen que inquieta tant els països més desenvolupats com els que tenen menys mitjans. Per exemple, en matèria de **càncer**, un estudi constata que a Espanya van disminuir les citologies en un 50%, i les visites a pacients, en un 20%. El deteriorament de la **salut mental** és, també, un fenomen global. I en països menys desenvolupats es reporten repunts inquietants en matèria de **tuberculosi, salut sexual i reproductiva**, i malalties intestinals entre infants en edat escolar. L'esperança en aquest àmbit és que part del reforç que s'ha produït en sistemes universals de salut siguin permanents, que hi hagi més pressió per a la reforma de mecanismes de cooperació internacional, com l'Organització Mundial de la Salut —que s'han demostrat tan imprescindibles com insuficients—, i que la inversió pública i privada en innovació continuï donant fruits més enllà de la lluita contra el coronavirus.

Pors

La por a la pandèmia no ha desaparegut, però ha de compartir protagonisme amb altres temors. Alguns són conjunturals, com el de l'escassetat i la disrupció de les cadenes de subministrament, però d'altres tenen caràcter permanent, com ara les conseqüències del **canvi climàtic**, el **descontentament social** o l'obsolescència de determinats tipus de feina (el 39% dels empleats, segons un estudi de **PWC**, creuen que la seva ocupació serà obsoleta en cinc anys) o de formació. Es tracta, en definitiva, del temor a no poder adaptar-se personalment i col·lectivament a un seguit de **transformacions irreversibles**. Evidentment, hi ha actors i interessos que alimenten i reforcen la por, que la instrumentalitzen políticament, i que l'aprofiten econòmicament. Aquestes pràctiques i els seus efectes per a la cohesió social seran ben visibles durant el 2022.

Si la lluita contra la pandèmia tingués èxit, el 2022 podria ser un any d'il·lusió, de passar pàgina. Però, fins i tot en aquest escenari, el trauma de la crisi sanitària haurà adobat el terreny de la política i l'economia de la por. Hi haurà un intens debat —amb matisos i intensitats diferents segons els territoris— sobre la perdurabilitat de les mesures restrictives imposades arran de la pandèmia, sobre els lliminars a partir dels quals cal aixecar-les, amb sectors i interessos que desitgen estendre'n algunes indefinidament per fer front a altres problemàtiques d'ordre públic, de control fronterer, o, fins i tot, de lluita contra opositors polítics. En aquest sentit, **Amnistia Internacional** ha alertat de com la lluita contra la pandèmia amplia la bretxa global en matèria de respecte dels drets humans, i **Human Rights Watch** ha denunciat nous abusos produïts en l'àmbit de la lli-

Aquesta combinació de pors legítimes i la utilització partidista que se'n fa tensiona els sistemes democràtics, especialment les democràcies liberals. Però també aquells països que estaven immersos en transicions polítiques com ara Tunísia o el Sudan.

bertat d'expressió. Res indica que els qui han sustentat aquests mecanismes de control en l'emergència sanitària estiguin disposats a obrir la mà.

La por i la desconfiança van plegats, i la primera s'alimenta d'un temor legítim a quedar enrere. Hi ha desconfiança també envers l'altre, sobretot si es tracta de grups socials que entren en competència, i que desafien o modifiquen l'*statu quo*. Hi ha desconfiança, així mateix, en les institucions, que, per naturalesa, haurien de ser de tots però que hom les creu capturades per un grup social al qual no pertanyen. La ciència no queda al marge d'aquest qüestionament —per a alguns serà la «ciència dels altres»—, i la **desconfiança en la vacuna** és, per a molts, una desconfiança en el sistema. Tot això dona ales al populisme, al racisme i als discursos de l'odi. A més, en matèria econòmica, continuaran augmentant els beneficis per a aquells que inverteixen en el que abans de la pandèmia ja es va definir com a **capitalisme de la vigilància**, o per als qui s'enriqueixen especulant amb les compres del pànic pel temor a l'escassetat tal com va succeir a la **Xina** a finals del 2021.

El pensament i les actituds reaccionàries continuaran guanyant força. El discurs clàssic del «temps passat, sempre envejat» —que qüestionaria alguns dels actuals processos de modernització o l'agenda de moviments emancipatoris com el feminisme— no és nou. No obstant això, la crisi sanitària i, sobretot, l'acceleració de les tendències de canvi han augmentat tant el sentiment

de vulnerabilitat com les actituds conservadores dels qui temen perdre privilegis. El plebiscit constitucional a Xile, en un context de forta polarització política i econòmica, és un dels escenaris d'aquest xoc.

Una altra forma d'instrumentalització política de la por que seguirà present durant el 2022 és el terrorisme. Persisteix la incertesa sobre si la pandèmia ha provocat cap modificació en la manera d'actuar o reclutar dels grups terroristes. On hi ha més certesa, en canvi, és en la major diversitat de la seva amenaça. D'una banda, perquè el terrorisme de caire gihadista opera en espais cada vegada més amplis, i s'estén especialment per diversos països de l'Àfrica subsahariana com la República Centreafricana, la República Democràtica del Congo o Moçambic. I, de l'altra, per l'amenaça que suposen les accions del terrorisme d'extrema dreta i el supremacisme blanc.

Aquesta combinació de pors legítimes i la utilització partidista que se'n fa tensiona els sistemes democràtics, especialment les democràcies liberals. Però també aquells països que estaven immersos en transicions polítiques com ara Tunísia o el Sudan. Un possible efecte d'aquesta fustigació és que les societats democràtiques prenguin consciència de la seva fragilitat i, per

tant, de la necessitat de reforçar-se, combatre els qui alimenten les pors i connectar millor amb les aspiracions de la ciutadania. Això suposa també una invitació a abordar una agenda de solidaritat a múltiples nivells, amb l'objectiu de confortar de manera inclusiva les preocupacions d'àmplies capes de la població i trencar, per tant, l'espiral de por i desconfiança.

Lideratges

Qui aplacarà la por? Qui governarà les transicions climàtica, digital i social? Quin tipus d'idees, persones i models gaudeixen de major suport i legitimitat? L'any 2022 aquestes preguntes adquireixen dos matisos diferents: la valoració envers la gestió de la pandèmia que els ciutadans puguin fer a les urnes, i el tipus d'idees, persones i models que generen més credibilitat per conduir la postpandèmia. En el decurs de l'any, no solament els lideratges democràtics buscaran renovar la confiança popular, sinó que els autoritaris també invertiran esforços a consolidar les seves bases i millorar la seva reputació internacional.

Una de les peculiaritats del cicle electoral de l'any 2022 és que diversos governants de caire clarament populista tenen cita amb les urnes. A Europa és el cas dels il·liberals Viktor Orbán (Hongria), Janez Jansa (Eslovènia) i Aleksandar Vučić (Sèrbia). A l'Amèrica Llatina, l'atenció està posada en les eleccions brasileres: **Jair Bolsonaro** no

només busca la reelecció contra l'expresident Lula da Silva, sinó que preventivament està qüestionant el sistema electoral, seguint el guió que va escriure Donald Trump el 2020. A les Filipines, Rodrigo Duterte no podrà optar a un nou mandat, però el dutertisme seguirà present a les eleccions del maig del 2022 a través d'un estil barroer a la campanya, esperonat per l'anunci que el fins ara president es presentarà com a senador, i per la polèmica familiar amb la seva filla, Sara, aspirant a la vicepresidència formant equip amb Ferdinand "Bongbong" Marcos, fill del dictador Ferdinand Marcos. A l'Índia estan programades diverses eleccions regionals, entre les quals les d'Uttar Pradesh —un estat de 200 milions d'habitants—, que poden ser un bon termòmetre en relació amb la popularitat de Narendra Modi. Finalment, a Turquia i Polònia també ressorgiran els rumors d'eleccions anticipades, amb el dubte de si és un moviment massa arriscat per als seus actuals dirigents davant les crisis econòmica del primer, i política, del segon.

L'espectre del populisme també planejarà sobre les *midterm elections* del novembre als Estats Units, on es triaran els 435 congressistes i 34 dels 100 senadors. Quin grau de suport tindrà el trumpisme i els seus candidats més afins? En un moment en el qual la popularitat del president Joe Biden i la vicepresidenta Kamala Harris s'ha erosionat fins a rondar el 40% al novembre del 2021, augmentarà l'especulació sobre si és imaginable no solament que Trump torni a presentar-se a les eleccions del 2024, sinó que ell o algun dels seus acòlits les pogués guanyar.

Els ciutadans francesos acudiran fins a quatre vegades a les urnes entre el maig i el juny del 2022: les dues voltes de les eleccions presidencials, primer, i de les parlamentàries, després. I, tal com va passar a les eleccions del 2017, hi ha marge per a sorpreses. La irrupció del candidat Éric Zemmour —candidat «interessant» segons Steve Bannon— ja està marcant el to i el contingut del debat polític. Una de les incògnites és si, en cas de passar a una segona volta, se li aplicaria el cordó sanitari, com es fa amb el partit de Marine Le Pen. Macron, no obstant això, confia a renovar davant de qualsevol oponent intern i diversificar les seves aliances bilaterals. El president francès aspira també a consolidar així el seu lideratge a la Unió Europea, especialment ara que Angela Merkel ja no hi és. Per això serà clau el bon funcionament d'un motor francoalemany renovat després de la formació del govern semàfor a Berlín. L'arribada del socialdemòcrata Olaf Scholz a la cancelleria i l'europesisme desacomplexat i la defensa dels drets humans i els valors fonamentals de la UE que exhibeix la nova responsable d'Exteriors, Annalena Baerbock, han despertat expectatives a Brussel·les. Col·lectivament, la UE haurà de demostrar la seva capacitat per respondre al desafiament judicial de Polònia, les maniobres del Regne Unit respecte al protocol d'Irlanda del Nord i el control del Canal de la Mànega, i les turbulències en el seu veïnatge oriental i meridional.

En matèria de lideratges, l'altra gran cita és el 20è congrés del Partit Comunista Xinès, que tindrà lloc a l'octubre. Xi Jinping aspira a consolidar el control i la direcció del partit amb un tercer mandat que marcaria l'inici d'una nova era, trencant amb el sistema d'alternança del poder introduït per Deng Xiaoping. Una vegada revisada la història del partit, hom espera del congrés l'enfortiment del lideratge de Xi, una renovació de la cúpula del partit i un full de ruta per als propers anys encaminat, sobretot, a la consecució de la «prosperitat comuna» a escala domèstica. Un element interessant, amb potencial repercussió global, és el qüestionament del creixement del PIB com a indicador d'èxit. En un moment marcat pel doble alentiment de l'economia xinesa i global, garantir l'estabilitat, el progrés econòmic i la reducció de les desigualtats serà essencial per refermar la legitimitat popular del líder i del sistema, especialment davant la crisi de deute privat, els problemes de subministrament i l'augment de les desigualtats. La legitimitat del partit centenari és indispensable per consolidar el seu model de capitalisme d'estat i per mantenir a ratlla els cada vegada més potents conglomerats empresarials.

Als països àrabs, diversos lideratges buscaran confirmació. El príncep hereu de l'Aràbia Saudita, Mohammed Bin Salman, aspira a passar pàgina de la crisi reputacional que va suposar l'assassinat de Jamal Khashoggi el 2018, i d'apostes fallides com ara la guerra del Iemen o el boicot contra Qatar. L'any 2022 el jove príncep continuarà preparant el terreny de cara a la successió en cas de defunció o abdicació del seu pare i intentarà negociar producció de petroli a canvi de reputació. Abdel Fattah al-Sisi, president egipci, també intenta continuar al poder amb una intensa campanya d'imatge i algunes tímides decisions per suavitzar la repressió contra les veus crítiques. Així, Egipte acollirà la COP27, i diu fer-ho en nom d'Àfrica. Clarament, la lluita contra el canvi climàtic no serà l'única prioritat d'Al-Sisi. És una aposta no exempta de riscos ja que la seva celebració a Sharm al-Sheikh pot revelar les contradiccions en matèria de llibertat d'expressió i manifestació que acompanyen cada edició de la COP. A Tunísia, el president Kaïs Saïed buscarà suports a través de consultes populars i un referèndum constitucional del "cop de força" que va donar l'estiu de 2021 amb la dissolució del parlament i que va despertar dubtes sobre la supervivència de l'única transició democràtica de la regió.

Innovacions

Estem més ben preparats per fer les coses de manera diferent? La pandèmia ha comportat una reavaluació, ja veurem si passatgera, de les prioritats de les administracions públiques i les societats. Les mesures imposades per fer front a l'emergència sanitària han accelerat processos de transformació econòmica i social,

Figura 6. Calendari electoral del 2022

GENER

 24/01: Líbia. Segona volta d'eleccions presidencials

 30/01: Portugal. Eleccions generals

MARÇ

 9/3 Corea del Sud. Eleccions presidencials

 27/3: Líban. Eleccions parlamentàries

 27/3: Hong Kong. Eleccions a la Cap Executiva

ABRIL

 3 d'abril: Sèrbia. Eleccions presidencials, parlamentàries i locals

 10/4 i 24/4: França. Eleccions presidencials

 22/4: Eslovènia. Eleccions generals

 Hongria. Eleccions legislatives

MAIG

 9/5: Filipines. Eleccions presidencials

 29/5: Colòmbia. Eleccions presidencials

 Austràlia. Eleccions legislatives

JUNY

 12/6-19/6: França. Eleccions legislatives

JULIOL

 25/7: Tunísia. Referendum constitucional

AGOST

 9/8: Kènia. Eleccions generals

 Angola. Eleccions generals

SETEMBRE

 11/9: Suècia. Eleccions generals

OCTUBRE

 2/10: Bòsnia. Eleccions generals

 2/10: Brasil. Eleccions generals

NOVIEMBRE

 8/11: EUA. Eleccions legislatives parcials de mig mandat

PENDIENTES

 Mali. Eleccions presidencials i legislatives.

 Xile. Referendum constitucional

 2n Semestre: Haití. Eleccions presidencials, legislatives i locals

Elaboració: CIDOB. Font: Agenda internacional CIDOB 2022.

i encara que hi pot haver reajustaments en matèria de teletreball, s'ha produït un canvi d'hàbits en l'àmbit de la mobilitat, el consum i el processament de la informació, i un procés d'aprenentatge intensiu pel que fa a eines digitals difícilment reversible. A més, una altra de les herències de la crisi sanitària ha estat la focalització en la ciència, amb fenòmens aparentment contradictoris com el seu major prestigi social (l'última enquesta global de l'**State of Science Index (SOSI)** indica que un 79% de la gent confia que la ciència millorarà la manera de vida dels pròxims cinc anys) i les dinàmiques de politització i contestació esmentades anteriorment.

La tendència, si es manté, convida a pensar en un increment dels projectes de col·laboració entre equips de recerca, l'articulació d'aliances entre administracions públiques, científics i sector privat, i una relació més propera de la ciutadania amb la ciència. I, tot això, amb un clar augment de dotació pressupostària. Així ho indiquen les partides del 37% i el 20% destinades, respectivament, a finançar la transició verda i la digital en els fons Next Generation EU, o els 250.000 milions destinats a innovació en els plans d'estímul dels **Estats Units**.

Vista des d'una altra perspectiva, aquesta circumstància augmentarà la concentració de la producció científica en uns pocs països. La inversió global en **intel·ligència artificial (AI)** i **computació quàntica** la lideren els Estats Units, la Xina i un reduït grup de països desenvolupats als quals, en algun àmbit, se suma l'Índia. En matèria de noves **patents**, el lideratge xinès és indiscutible i s'observa aquí també un desplaçament cap a l'Àsia. Aquesta asimetria científica afegeix una nova dimensió de desigualtat, en aquest món que avança, també en innovació, a diferents velocitats.

Juntament amb la salut, el segon gran àmbit de concentració d'esforços és el mediambiental. L'any 2022 augmentarà la pressió sobre les comunitats científiques, les empreses i les administracions públiques per trobar solucions innovadores a la crisi climàtica. Això inclou la recerca en tecnologies avançades per disminuir les emissions associades a l'ús de l'energia, com la captura i l'emmagatzematge de carboni, reactors nuclears modulars, i opcions per descarbonitzar les indústries amb gran intensitat d'energia. Un altre repte és la cerca de solucions tècniques per prevenir i anticipar-se als pitjors impactes de les catàstrofes naturals i augmentar la resiliència.

El 2022 —i d'una manera una mica miop— la conversa energètica continuarà pivotant al voltant de les energies fòssils i de l'ús geopolític del gas; però una perspectiva a llarg termini convidarà a prestar major atenció a la qüestió dels minerals rars i, encara que sigui més abundant, al liti, materials essencials en la construcció d'aerogeneradors, plaques fotovoltaïques i bateries. Sembla que la UE comença a identificar la transcen-

dència d'aquesta qüestió amb accions com l'operacionalització de la **Raw Materials Alliance**, per al 2022, i la proposta de **regulació sobre bateries**, del 2020, amb la promoció de materials reciclats.

En matèria digital, la qüestió dels xips seguirà a l'agenda —la seva **escassetat** ha estat una de les notícies del 2021 i ha fet visible la seva repercussió per a la resta d'indústries—; però també hi serà en l'àmbit de la governança i la innovació conceptual. El 2022 és un any en què es comprovarà l'ambició i la utilitat del **Consell UE-EUA de Comerç i Tecnologia**, a l'agenda del qual figuren la intel·ligència artificial, les tecnologies verdes, la governança de dades i la cadena mundial de subministrament de semiconductors. En termes conceptuals, una de les idees que guanyarà tracció és la de les transicions *bessones* (verda i digital) en les quals el paper de les **ciutats** tindrà un fort protagonisme. Un repte compartit serà la digitalització del sector públic —procés que s'ha accelerat amb la pandèmia— i en el qual els diferents nivells de l'administració buscaran exemples d'èxit en altres països per emular-los. En aquest àmbit sorgeixen dos riscos: administracions que es queden enrere, i un augment de la cibervulnerabilitat.

En la intersecció entre els processos de digitalització de l'economia i la necessitat de finançar els programes d'estímul postpandèmics guanyarà transcendència la cerca de solucions fiscals. L'any 2021 va suposar un punt d'inflexió, entre d'altres, pel compromís, assolit a la cimera del **G-20 de Roma**, d'aplicar un impost mínim global del 15% per a societats. Per al 2022 queda la implementació d'aquestes decisions i, fins i tot, una nova discussió a l'alça si s'intensifica el debat públic sobre la justícia fiscal i l'assumpció de responsabilitats per part dels *mil·lionaris* fundadors i grans accionistes de les principals companyies globals. Entre aquestes, destaca l'auge de les digitals ja que a les llistes de les **principals fortunes** mundials cada cop hi ha més *tech billionaires* provinents d'empreses que, pel seu model de negoci, tenen major accés a mecanismes d'«optimització fiscal».

La cerca d'aquestes solucions fiscals forma part d'una agenda social més àmplia, en la qual també entren assumptes fonamentals com la solidaritat intergeneracional o la cohesió territorial. En aquesta transformació de mercats laborals i models productius conviuen la reivindicació del dret a un treball digne amb la irrupció, el 2021, de fenòmens com l'anomenada **gran dimissió** de treballadors. Tot això convida a pensar solucions socials, laborals i també territorials.

Pel que fa als grans espais metropolitans, el repte és combatre la desigualtat i alhora la degradació mediambiental. Les intervencions urbanes per provar solucions climàtiques innovadores han proliferat en les dues darreres dècades gràcies al suport de xarxes de ciutats com ara **C40** i altres plataformes d'intercanvi de coneixement. Les ciutats s'estan convertint en líders d'allò que se'n diu *govern per experiment*: processos que proven noves solucions climàtiques sociotècniques i de governança en laboratoris urbans i, si tenen èxit, les escalen. L'indubtable protagonisme del fenomen urbà té com a contrapunt el crit d'alerta de les zones menys poblades i connectades —especialment en països amb grans contrastos demogràfics. Per a aquests territoris, els costos de quedar endarrerits de les transicions en curs suposen una amenaça existencial. És per això que

El 2022 —i d'una manera una mica miop— la conversa energètica continuarà pivotant al voltant de les energies fòssils i de l'ús geopolític del gas; però una perspectiva a llarg termini convidarà a prestar major atenció a la qüestió dels minerals rars i, encara que sigui més abundant, al liti, materials essencials en la construcció d'aerogeneradors, plaques fotovoltaïques i bateries.

intentaran reequilibrar la seva falta de múscul econòmic a través de la reivindicació social i l'acció política.

L'any 2022 es parlarà de solucions i també de l'obsolescència dels models de producció i consum vigents en l'actualitat. En l'àmbit internacional una pregunta especialment rellevant és si els nous models de producció, consum i treball tenen una extensió universal o aguditzen els processos de fragmentació. El delicat equilibri entre la necessitat de trobar solucions cooperatives i els instints competitius d'aquelles potències que aspiren a situar-se a l'avantguarda d'aquests processos de canvi també marcarà la geopolítica de la innovació. En aquest sentit, la carrera espacial i, en general, tot allò que sigui vist com «la darrera frontera» guanyarà pes dins l'agenda.

Mobilitat

Les perspectives de recuperació econòmica, les tensions geopolítiques, la política de la por o la polarització del debat electoral a països com França, Hongria o els Estats Units contribuiran a percebre la mobilitat internacional com un factor rellevant al 2022. Això es concretarà en cinc fenòmens de diferent naturalesa.

En primer lloc, gràcies a la vacunació, el 2022 hauria de ser el gran any de la recuperació de la mobilitat in-

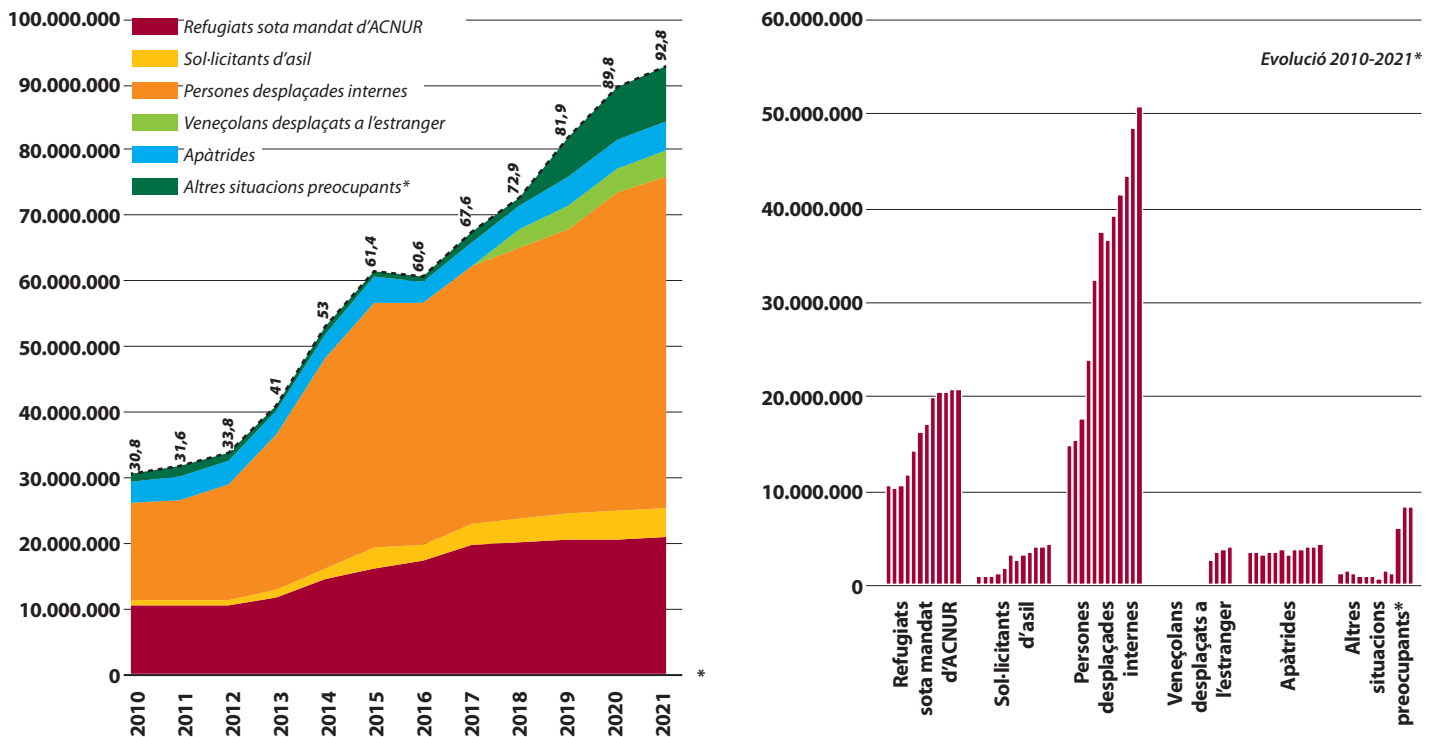
ternacional —sense traves frontereres—, per a aquella minoria que abans de la pandèmia es podia costejar aquests viatges. Per fer-se una idea de què implica aquesta recuperació, val la pena recordar que, entre l'abril i el maig del 2020, el nombre de passatgers de vols internacionals es va desplomar un 92% i, al desembre del mateix any, es va arribar al pic de restriccions globals de mobilitat i tancament de fronteres, segons un informe de l'Organització Internacional per a les Migracions i el Migration Policy Institute. El 2021, la recuperació va ser parcial i la Conferència de les Nacions Unides sobre Comerç i Desenvolupament alertava de la pèrdua de fins a 4 bilions de dòlars, especialment en el sector turístic. L'any 2022, en funció de l'evolució de la pandèmia, es reimposaran o se suavitzaran les restriccions a la mobilitat internacional. Les potències turístiques competiran per demostrar que els seus països no solament són atractius, sinó que també són segurs des del punt de vista sanitari. Els acords per al reconeixement recíproc de la documentació sanitària —en format de passi COVID o d'altres— guanyarà importància en l'agenda diplomàtica de l'any 2022, especialment per a aquells països per als quals la mobilitat internacional és essencial per al seu desenvolupament econòmic o per a la seva reputació. De nou, un factor més que aprofundirà en la lògica d'un món que avança a diverses velocitats.

El segon fenomen és que les mesures imposades per contenir la pandèmia incrementen el nombre de per-

sones disposades a emigrar. Bona part del que els experts en migracions denominen *push factors*, o factors d'expulsió, han adquirit una dimensió gairebé estructural: conflictes crònics, emergències humanitàries recurrents, crisis naturals més freqüents, augment de nous pobres. Si la tendència actual continua, el nombre de desplaçats forçats podria arribar als 100 milions de persones durant els pròxims anys (vegeu figura 7). Les mesures imposades per contenir la pandèmia han augmentat la vulnerabilitat de les persones que necessiten protecció internacional i han intensificat el fenomen de les crisis en cascada. Això s'afegeix a la continuïtat de mesures que ja s'aplicaven abans de la pandèmia, com ara la construcció de murs físics i l'externalització de fronteres, que posaran de manifest les contradiccions dels qui, com l'Administració Biden-Harris, prometen gestionar els fluxos migratoris de manera diferent.

Un tercer element és que la crisi sanitària i els desajustos en l'arrencada de l'economia han propiciat, en les principals economies desenvolupades, una major demanda de treballadors en sectors com el sanitari, l'atenció i el transport, entre d'altres. Així, encara que persisteixi el fenomen de fronterització, augmenta la pressió econòmica per ampliar els canals legals d'emigració. Els possibles beneficiaris se circumscriuen a determinats perfils professionals que no sempre coincideixen amb el perfil tradicional d'«altament qualificats». El Parlament Europeu, per exemple, va votar una resolució, el novembre del 2021, exigint a la Comissió que presenti,

Figura 7. Desplaçats forçats al món (milions de persones)

Notas: La xifra final que apareix al gràfic (92,8 milions de persones) és sensiblement superior a la publicada a finals del 2020 (82,4 milions), ja que inclou fins a mitjans del 2021. La categoria "Altres situacions preocupants" (en anglès, *others of concern*) inclou una àmplia casuística que, a grans trets, inclou a persones en situació d'emergència humanitària i regressats al país d'origen. **Elaboració:** CIDOB. **Font:** ACNUR, Refugee Data Finder.

abans de finals del gener del 2022, una proposta per facilitar l'entrada de migrants per vies legals per resoldre el desajust entre oferta i demanda. En l'exposició d'aquesta resolució se sosté que, si no es duu a terme, es reduirà l'atractivitat i la competitivitat de la Unió Europea; així mateix, els beneficis estimats d'introduir aquestes mesures es xifren en 37.600 milions d'euros addicionals per al PIB de la Unió cada any. Igual que a la resta de les economies desenvolupades, a la UE prevaldrà, per sobre de les polítiques alternatives de tipus normatiu, una política de migració instrumental i basada en interessos, que deixarà al marge les persones necessitades de protecció internacional.

En quart lloc, la celebració del mundial de futbol a Qatar posarà el focus sobre els drets i les condicions dels treballadors estrangers. Qatar és un cas paradigmàtic perquè prop del 90% dels residents són estrangers i han estat imprescindibles per a la construcció d'infraestructures necessàries per acollir el mundial. Per a Qatar, aquest esdeveniment esportiu és la culminació d'una política de projecció d'influència a través de mecanismes de poder tou. A més, l'hi permet reforçar la idea que ha sortit indemne del bloqueig que diversos països àrabs li van imposar entre el 2017 i el 2021. Tot i que la situació dels treballadors estrangers és encara molt millorable, les autoritats qatarienes són conscients del risc reputacional d'algunes campanyes que, fins i tot, han cridat al boicot. Tal com va dir **Amnistia Internacional** a finals del 2021, el temps s'esgota perquè Qatar compleixi les promeses, i derogui o reformi substancialment el sistema de la *kafala* (patrocini), que dona un enorme poder a l'ocupador sobre l'empleat. La resta dels països de l'Orient Mitjà amb sistemes semblants estaran atents a l'ambició de la reforma i també ho estaran els països d'origen de la majoria dels treballadors estrangers que hi ha al Golf, com ara les Filipines, el Pakistan, l'Índia o el Nepal.

El cinquè factor són els processos d'emulació i aprenentatge en la utilització política de les migracions. Les fronteres europees són el laboratori en el qual diversos països estan provant on són els límits per exercir pressió sobre la UE utilitzant la por o el rebuig social a l'arribada d'immigrants, sabent que aquest és un dels mecanismes més efectius per erosionar governs i alterar prioritats. Els veïns de la UE observen i extrauen lliçons respecte quines tàctiques són les que proporcionen millors resultats. **Kelly M. Greenhill** va descriure aquest fenomen, ja l'any 2010, com una de les casuístiques del que va anomenar *armes de migració massiva*.

Una de les novetats, però, és que la Unió mateixa i els estats membres també estan modulant les seves respostes en funció de l'experiència acumulada.

Encara que el tema de la mobilitat serà rellevant a escala global, la seva transcendència augmentarà en alguns territoris fronterers. És el cas d'Espanya i, concretament, de les dues ciutats autònomes, Ceuta i Melilla. La frontera entre Espanya i el Marroc és, des de fa anys, un laboratori on s'experimenta amb polítiques i pràctiques, i el que allí succeeix acaba marcant pautes en altres fronteres exteriors de la UE. En aquest sentit, l'any 2022 hi haurà dues decisions rellevants sobre la taula: quan i com reobrirà el Marroc les seves fronteres, i si se sol·licitarà la inclusió de les dues ciutats autònomes a l'espai Schengen.

Els acords per al reconeixement recíproc de la documentació sanitària —en format de passis COVID o d'altres— guanyarà importància en l'agenda diplomàtica de l'any 2022, especialment per a aquells països per als quals la mobilitat internacional és essencial per al seu desenvolupament econòmic o per a la seva reputació. De nou, un factor més que aprofundirà en la lògica d'un món que avança a diverses velocitats.

Crisis humanitàries

L'any 2020 i 2021, les necessitats humanitàries globals van créixer significativament. Segons **Nacions Unides**, entre aquests dos anys, s'ha passat de 167 a 235 milions de persones necessitades d'ajut humanitari; és a dir, d'una de cada 45 persones al món, a una de cada 33. La COVID-19 està actuant com a factor agreujant de les crisis humanitàries preexistents. A més, la pandèmia va desplaçar l'atenció d'aquestes grans crisis a altres drames més propers, en els quals països rics o de renda mitjana han vist com els seus sistemes sanitaris s'acostaven perillosament al col·lapse.

Encara que el **finançament internacional** es va mantenir durant el 2020 i bona part del 2021, continua sent insuficient atesa la magnitud i el volum de les necessitats. Un dels elements que podria empitjorar una situació ja complicada de mena, és el ràpid i sostingut augment dels preus dels aliments bàsics. A les portes del 2022, s'alertava que la situació en matèria d'**inseguretats alimentària** assoliria «nivells catastròfics sense precedents».

Aquest factor conjuntural s'afegeix a unes tendències de llarg recorregut com ara la reemergència de conflictes congelats i la intensificació dels desastres naturals i

la destrucció d'hàbitats i mitjans de vida. Es constata, per exemple, **un augment de desplaçats forçosos** per fenòmens climàtics —entre els quals episodis de pluges intenses o sequeres persistents—, de fins a 30 milions de persones l'any 2020, i sense càlculs encara per al 2021. El resultat és que hi ha més crisis humanitàries, a més llocs, duren més temps i afecten capes més àmplies de la població.

L'any 2022 no solament hi haurà més crisis, sinó que caldrà abordar-les com alguna cosa més que un problema humanitari. Es posarà de manifest la seva transcendència per a l'agenda internacional i, en discutir quines mesures s'han d'emprar per alleujar la situació, s'entrarà de ple en qüestions de tipus geopolític que transcendeixen la dimensió humanitària.

Diversos països africans sofriran un deteriorament de la seva situació humanitària al 2022. Amb uns nivells previs de pobresa molt elevats i amb algunes de les concentracions més grans de fam i dels pitjors accessos a serveis de salut i educació del món, algunes parts del continent, com la banya d'Àfrica o el Sahel, assisteixen també a l'augment de la violència i a la represa de conflictes congelats.

Serà el cas de l'Afganistan, l'Àfrica Oriental i el Sahel, l'Amèrica Central i el Carib, el Iemen i les fronteres europees, entre d'altres.

A l'Afganistan, el principal tema de debat és el grau de reconeixement i interlocució amb els talibans. Després de prendre Kabul, el **Fons Monetari Internacional** i molts altres organismes i estats van suspendre l'accés de les autoritats afganeses a fons econòmics. Un 80% del pressupost de l'anterior Govern afganès depenia dels fons internacionals i, segons dades del **Banc Mundial**, més del 40% del PIB del país correspon a l'ajut oficial al desenvolupament. La decisió de treballar o no amb les noves autoritats de Kabul la prendran els organismes internacionals, però dependrà en gran manera dels gestos i les accions que puguin fer els talibans durant els primers mesos d'exercici del poder. El **PNUD** va publicar, al setembre del 2021, un informe per al 2022 amb diversos escenaris per a l'Afganistan. En el millor dels casos, el país perdria entre el 3,6% i el 8% del PIB, amb els nivells de pobresa augmentant entre el 7% i el 15%. En el pitjor dels escenaris, amb una crisi d'alta intensitat i la interrupció del comerç internacional, el PIB cauria més d'un 13%, i els nivells de pobresa arribarien al 97% de la població afganesa. Davant el risc

de col·lapse de l'Estat i de l'economia afganesa, l'ajut humanitari —canalitzat a través de Nacions Unides o d'algun país amb interlocució amb el Govern afganès— pot ser més imprescindible encara.

Diversos països africans sofriran un deteriorament de la seva situació humanitària al 2022. Amb uns nivells previs de pobresa molt elevats i amb algunes de les concentracions més grans de fam i dels pitjors accessos a serveis de salut i educació del món, algunes parts del continent, com la banya d'Àfrica o el Sahel, assisteixen també a l'augment de la violència i a la represa de conflictes congelats. Preocupa especialment la guerra entre el Govern etiòp i el Front Popular d'Alliberament de Tigre que, entre altres conseqüències, està impedit l'accés d'**ajut humanitari** a diverses regions del nord d'Etiòpia, i incrementant el nombre de persones que requereixen ajut humanitari fins a superar els vuit milions, i amb situacions de fams que no es veien en les darreres dècades. A això caldrà sumar les **tensions «hidropolítiques»** entre Addis Abeba i el Caire pel cabal del Nil, la violència crònica al **Sudan del Sud** i a zones de **Somàlia**, la incertesa successòria al **Txad**, la inestabilitat política a **Mali**, la major crisi africana de desplaçats interns a la **República Democràtica del Congo**, o l'extensió de la presència del terrorisme gihadista des del **Sahel** fins al nord de **Moçambic**, on es compten fins a 800.000 desplaçats després de la implantació d'un altre grup gihadista.

Diversos territoris de l'Amèrica Central i el Carib també arrossegueu un deteriorament de la situació humanitària. L'any 2021, Haití va tornar a ser notícia: violència política (assassinat del president Jovenel Moïse), enfortiment del **crim organitzat**, catàstrofes naturals (el devastador terratrèmol del 14 d'agost, seguit poc després per una tempesta tropical) i les polèmiques deportacions d'haitians per part dels Estats Units, que van conduir a la dimissió del seu **enviat especial**. A més dels haitians, molts ciutadans de l'Amèrica Central, especialment els que escapen de la pobresa de l'anomenat **corredor sec** i els qui fugen de la **violència de bandes criminals** assentades a les principals ciutats, també continuaran protagonitzant escenes de desesperació.

Encara que han desaparegut de l'agenda mediàtica, els conflictes al Iemen i Síria prossegueixen, i la situació humanitària s'agreuja. **Martin Griffiths**, secretari general adjunt d'Assumptes Humanitaris de l'ONU alertava que el 90% de la població siriana ja viu sota el llindar de la pobresa. A les **Nacions Unides** també s'ha sentit que «la situació al Iemen no es pot descriure només com la pitjor crisi humanitària, sinó que és tam-

bé la pitjor resposta internacional a una crisi d'aquestes característiques». Una de les paradoxes d'aquests dos conflictes és que fins i tot en un context en què les potències regionals han fet gestos d'acostament, ni els nivells de violència semblen disminuir, ni s'alleuja, per tant, el sofriment dels civils atrapats en el conflicte.

Una de les novetats del 2022 podria ser veure com s'estén la crisi humanitària a països que no estan en conflicte. El ràpid deteriorament de les condicions de vida al Líban fa saltar totes les alarmes. Per al Banc Mundial és una de les pitjors crisis globals i atribueix la seva gravetat a la inacció. Els països europeus veuran amb inquietud l'extensió i la cronificació d'aquestes crisis humanitàries cada vegada més a prop de les seves fronteres, i com la migració irregular a la Mediterrània és, en si mateixa, un desastre humanitari.

Emergència climàtica

El punyent discurs de la primera ministra de Barbados, **Mia Amor Mottley**, a la COP26 va començar recordant que «la pandèmia ens ha ensenyat que les solucions nacionals als problemes globals no funcionen». Al final, la cimera de Glasgow es va saldar amb un balanç ple de clarobscur. Políticament, hi va haver gestos importants: els Estats Units tornaven a la taula després que Trump la plantés; la Xina, encara que no representada al més alt nivell —Xi Jinping no viatja fora de la Xina des de la irrupció de la COVID-19—, signava amb els Estats Units una **declaració conjunta** de valor simbòlic; **Turquia** va anunciar, just abans de la cimera, la ratificació de l'Acord de París, i **Modi** va comunicar el compromís de l'Índia d'aconseguir un balanç zero d'emissions per al 2070, encara que sense detalls concrets.

Tanmateix, a causa de les pressions d'última hora per part de l'Índia, la resolució final de Glasgow va deixar de contenir una crida per «accelerar els esforços cap a l'eliminació progressiva de l'energia del carbó» —*phase out*, en anglès— per demanar una «reducció progressiva» —*phase down*. Aquest sentiment d'urgència i de pressió va permetre l'adopció en el temps de descompte del **Pacte Climàtic de Glasgow**; un acord que permet completar el **rulebook** de París, facilitant-ne, així, la implementació, i que també inclou el compromís de revisar els plans nacionals en el curs de l'any 2022 per mantenir l'**objectiu** d'1,5 °C. Aquest compromís serà una de les grans qüestions amb vista a la COP27 de Sharm al-Sheikh. Estaran veritablement els nous plans a l'altura de la urgència o seran meres revisions? És una tasca complicada des del punt de vista tècnic i és temps d'apressar-se.

A Glasgow van augmentar les promeses dels països més rics per **ajudar financerament** els menys desenvolupats; promeses que aquests continuen considerant insuficients, entre altres raons per la postergació del

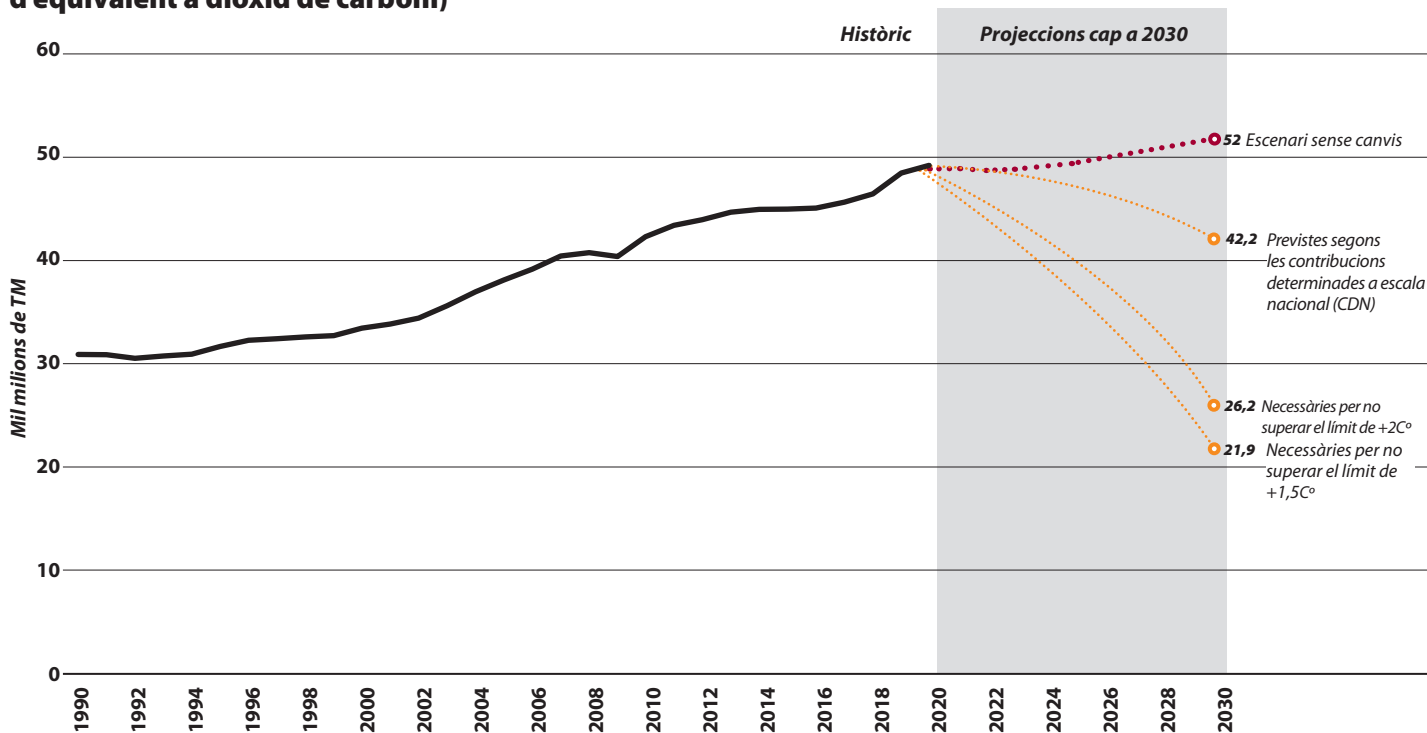
compromís de 100.000 milions de dòlars anuals per al període 2022-2023. És, també, a partir del Pacte de Glasgow que comencen les negociacions sobre noves metes de finançament després del 2025. Així mateix, mereixen atenció algunes iniciatives acordades per grups de països en matèria de reducció d'emissions de gas metà o de desforestació. Una altra novetat són els compromisos expressats per grups d'empreses com ara l'aliança financera per al balanç zero d'emissions (**GFANZ**); la iniciativa liderada per la UE, juntament amb més de cent països, de reduir un 30% les **emissions de metà** per al 2030; el compromís de més de cent líders mundials per acabar amb la **desforestació** també per al 2030, o de part de la **indústria automobilística** i d'alguns estats, regions i ciutats per aconseguir la transició global d'aquest sector per al 2040, i cinc anys abans en els mercats principals. Tots aquests plans continuen sent a mitjà termini, i durant el 2022 serà essencial veure si es prenen mesures concretes a curt termini i si l'exemple d'aquest tipus d'iniciatives s'estén a altres àmbits d'activitat econòmica.

Tal com va dir el mateix **Joe Biden** en el seu discurs, els propers anys són decisius. El president estatunidenc va descriure aquesta dècada com una breu finestra d'oportunitat per augmentar les ambicions i fer els deures; una finestra que s'està tancant ràpidament. Biden, però, no ha fet altra cosa que iterar el consens de la comunitat científica sobre la necessitat de corregir el rumb abans no sigui massa tard (vegeu figura 8).

Si els líders polítics van deixar Escòcia amb la tranquil·litat d'haver aconseguit un acord, l'activisme climàtic es va mostrar clarament decebut. Des dels sectors més combatius, com ara **Extinction Rebellion**, ja s'ha anunciat una mobilització massiva per l'abril del 2022. Des de posicions més pragmàtiques, com la campanya **Race to Zero**, el repte per al mateix any és ampliar aliances i compromisos. Si tornen les mobilitzacions de l'activisme climàtic als carrers i als despatxos, cal preguntar-se si també alçaran la veu els **agreujats** per la transició energètica, que abans de la pandèmia havien començat a manifestar-se contra els impostos mediamambientals o la fi de la indústria del carbó a diversos països europeus.

Un altre dels grans temes del 2022 és la preparació del mecanisme d'ajust del carboni en frontera (**CBAM**, per les seves sigles en anglès), com també les reaccions que provocarà entre els qui se sentin agreujats. Tot i que la Unió Europea és qui porta el lideratge en aquest àmbit, i que el debat sobre la forma final de la seva regulació estarà encara present durant el 2022, els Estats Units estan estudiant també mesures similars. Més enllà de l'objectiu principal de mitigar el canvi climàtic, aquestes mesures tenen un doble propòsit: evitar que, en comptes d'avançar cap a una indústria verda europea, es deslocalitzi la producció cap a l'estranger, i incentivant altres països a imple-

Figura 8. Emissions de gasos d'efecte hivernacle: històric i escenaris (milers de milions de tones mètriques d'equivalent a diòxid de carboni)

Nota: les estimacions es basen en els nivells de CDN (contribucions compromeses a escala nacional) vigents l'agost del 2021.

Elaboració: CIDOB. **Fons:** FMI, Climate Change Indicators Dashboard; Banc Mundial, Carbon Pricing Dashboard.

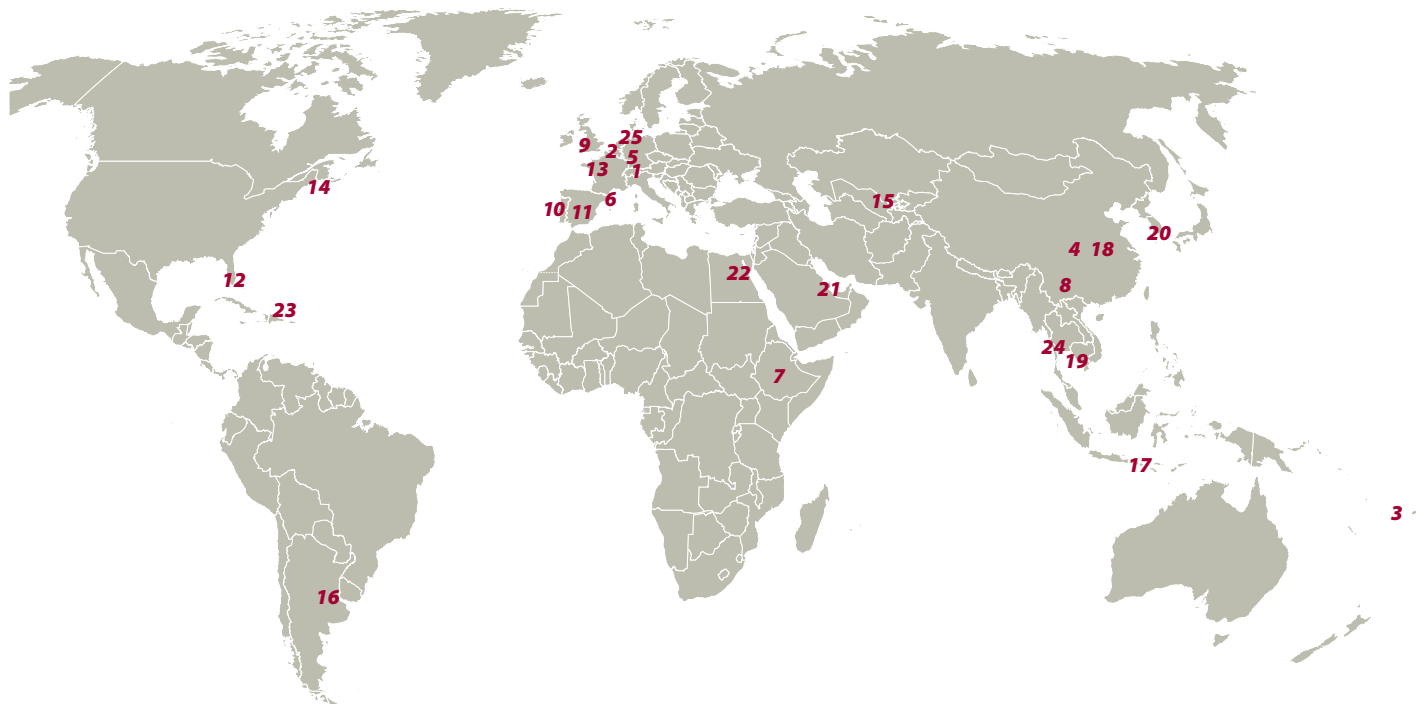
mentar polítiques climàtiques. La seva aplicació — gradual— començarà l'any 2023 i no es completarà fins al 2026. En una primera fase, això afectarà grans sectors com la indústria siderúrgica, els fertilitzants o les cimenteres. Per consegüent, el 2022 és un any en què la UE haurà de fer molta pedagogia entre aquells països que l'acusaran de proteccionisme verd, i per a la negociació d'exempcions que no invalidin el sistema general. Una primera prova serà la cimera UE-Àfrica del febrer del 2022.

El concepte de *justícia* estarà molt present en aquest tipus de trobades i en la conversa global sobre el repte climàtic. No obstant això, els termes del debat tindran matisos diferents en funció de si parlem de països industrialitzats o del sud global. Les economies més desenvolupades insistiran en la necessitat de promoure una transició justa, que no agreugi les desigualtats internes, que compensi els costos dels sectors, els territoris o els individus que surten perdent amb la transició verda. En canvi, els països d'industrialització tardana i amb dèficits importants de desenvolupament demandaran que les economies més responsables de les emissions abocades fins ara financin els mecanismes per adaptar-se als efectes inevitables del canvi climàtic, tema que es convertirà en un dels focus de debat de la COP27. D'altra banda, aquells estats especialment damnificats per l'escalfament global, com els petits estats insulars en vies de desenvolupament, reclamen una agenda de «pèrdues i danys» —*loss and damage*, en anglès—, és a dir, compensacions directes.

L'agenda mediambiental reprèn la lògica de les velocitats diverses, incloent-hi, és clar, retrocessos. El principal risc és que, davant la necessitat d'una resposta col·lectiva, les percepcions i els interessos difereixin prou com per impedir que aquesta estigui a l'altura. Val a dir que el desajust de velocitats es produeix respecte a la transició verda, però també en relació amb la recuperació econòmica, la producció científica, la mobilitat o l'accés a les vacunes. En l'exercici anterior vam indicar que si la gestió de la COVID-19 havia estat una mena d'examen, calia optar a una segona convocatòria. Arribats a aquesta segona convocatòria, a la gestió d'una pandèmia que no es pot donar per acabada, se li afegeix l'emergència climàtica, la capacitat per contenir i desactivar tensions geopolítiques d'alt potencial destructiu i la reducció de les desigualtats. En aquests i altres fronts caldrà demostrar que s'ha après alguna cosa i que el sentiment d'urgència es trasllada del discur a l'acció.

Figura 9. Mapa de les 25 principals cites internacionals de 2022

Gener

- 1** 17-21/1: Fòrum de Davos, Davos
- 2** 24-26/1: Primer Fòrum Humanitari Europeu, Brussel·les
- 3** **Gener:** Fòrum de Líders de les Illes del Pacífic, Fiji

Febrer

- 4** 4-20/2: Jocs Olímpics d'Hivern, Beijing
- 5** 18-20/2: Conferència de Seguretat de Munic #MSC22, Munic
- 6** 28/2-3/3: Mobile World Congress, Barcelona
- 7** **Febrer:** Cimera de la Unió Africana, Addis Abeba

Abril

- 8** 25/4-8/5: Conferència sobre Biodiversitat de l'ONU (COP15), Kunming
- 9** **Abril:** Acte de protesta d'Extinction Rebellion (UK), Londres

Juny

- 10** 27/6-1/7: II Conferència de les Nacions Unides sobre els Oceans, Lisboa
- 11** 29-30/6: Cimera de l'OTAN, Madrid
- 12** **1r semestre:** IX Cimera de les Amèriques, Palm Beach
- 13** **1r semestre-** Cimera Europea de la Defensa, França

Setembre

- 14** 13-20/9: 77ª Sessió Assemblea General de les Nacions Unides, Nova York
- 15** 15-16/9: Cimera de l'Organització de Cooperació de Xangai (OCS), Uzbekistan

Octubre

- 16** 20/10: Cimera Mundial d'Alcaldes C40, Buenos Aires
- 17** 30-31/10: 17ª Cimera del G20, Bali
- 18** **Octubre:** XX Congrés Nacional del Partit Comunista de la Xina, Beijing
- 19** **Octubre:** Cimera de l'ASEAN, Phnom Penh, Cambodja
- 20** **Octubre:** Congrés Mundial de Ciutats i Governos Locals Units, Daejeon, Corea del Sud

Novembre

- 21** 21/11-18/12: Copa del Món de Futbol, Qatar
- 22** **Novembre:** Cimera del Canvi Climàtic COP27, Sharm el-Sheikh
- 23** **Novembre:** XXVIII Cimera Iberoamericana, Santo Domingo
- 24** **2on Semestre:** Cimera APEC, Tailàndia

Pendent

- 25** 48ª Cimera G7, Alemanya

Elaboració: CIDOB. Font: Agenda internacional CIDOB 2022.

Calendari CIDOB 2022: 75 dates per marcar al calendari

1 de gener	Renovació del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Ghana, el Gabon, els Emirats Àrabs Units, Albània i el Brasil s'incorporen al Consell de Seguretat de l'ONU com a membres no permanents.
16 de gener	30è aniversari dels acords de pau de Chapultepec. El Salvador va posar fi a dotze anys de guerra civil després dels acords signats entre el Govern i el Front Farabundo Martí per a l'Alliberament Nacional (FMLN). Es va obrir un procés de pau en què es van impulsar un seguit de reformes polítiques, judicials i militars, i que l'ONU va donar per finalitzat el 1997. L'administració actual, liderada pel polèmic president Nayib Bukele, ha qüestionat l'esperit d'aquests acords i els ha qualificat de «farsa» i de corruptes, creant una onada d'indignació per part d'organitzacions de drets humans, víctimes de guerra, exguerrillers, etc.
17-21 de gener	Fòrum de Davos. Cita anual que reuneix els principals líders polítics, alts executius de les companyies més importants del món, dirigents d'organitzacions internacionals i ONG, així com personalitats culturals i socials destacades. Aquesta edició, amb el lema «Treballar junts, restaurar la confiança», analitzarà la recuperació econòmica mundial després de l'esclat de la pandèmia, com també l'augment de les tensions socials.
23-27 de gener	V Conferència de les Nacions Unides sobre els Països Menys Avançats. Qatar acollirà una nova edició d'aquest fòrum multilateral del qual formen part 46 països. Cal esperar l'adopció d'un programa d'acció que abasti fins al 2030, amb la recuperació postpandèmia com a principal prioritat.
24 de gener	Segona volta de les eleccions a Líbia. Diverses són les candidatures que opten a arribar a aquesta segona volta de les eleccions presidencials impulsades per l'ONU. Entre aquestes destaquen Khalifa Haftar, líder de l'autoanomenat Exèrcit Nacional Libi, que controla l'est del país i algunes zones del sud; l'exministre de l'Interior, Fathi Bashagha; el primer ministre Abdul Hamid Dbeibah, del Govern d'Unitat Nacional Interí, o Saif al-Islam al-Gaddafi, fill de Moammar al-Gaddafi. El país busca una sortida política després de deu anys de conflicte.
24-26 de gener	Primer Fòrum Humanitari Europeu. Organitzat per la Comissió Europea i França, que presideix el Consell de la UE durant el primer semestre del 2022, reunirà responsables polítics, organitzacions humanitàries i altres socis per abordar la urgència de l'ajut humanitari i les limitacions a les quals s'enfronten les organitzacions i els seus beneficiaris.
30 de gener	Eleccions generals a Portugal. La caiguda del govern d'António Costa, després que el Partit Comunista i el Bloc de l'Esquerra rebutgessin els pressupostos, va posar fi a sis anys d'estabilitat política.
30 de gener	50è aniversari del Bloody Sunday. Una manifestació a Derry (Irlanda del Nord) en contra d'una mesura del Govern britànic, durant el conflicte nord-irlandès, al 1972, va acabar amb la mort de tretze persones després de la intervenció de l'exèrcit. Els disturbis posteriors van provocar la dissolució del Parlament de Belfast i els incendis de les ambaixades britàniques a Dublín i Irlanda del Nord, a més d'una onada d'adhesions a la banda terrorista IRA. No va ser fins al 2010 que el llavors primer ministre, David Cameron, va demanar disculpes en nom del Govern britànic.
Gener	Reunió dels líders del Fòrum de les Illes del Pacífic. És el principal fòrum de discussió panregional d'Oceania, que agrupa els interessos en matèria de canvi climàtic, ús sostenible dels recursos marítics, seguretat i cooperació regional de divuit estats i territoris membres. Aquesta reunió es produirà en un moment de creixent tensió entre la Xina i els Estats Units i els seus aliats.
4-20 de febrer	Jocs Olímpics d'Hivern. La Xina acull, a Pequín, la XXIX edició d'aquests jocs, tot i que enguany estarà condicionada per l'impacte global de la COVID-19, la mobilitat internacional i l'amenaça de boicot diplomàtic plantejada per diversos països per denunciar les violacions de drets humans dutes a terme per part de la Xina, així com per la polèmica per les acusacions d'assetjament de la tennista Peng Shuai i la seva desaparició posterior.
7-11 de febrer	Primera Conferència Internacional sobre Dret Nuclear. Àustria acollirà aquesta primera edició, organitzada per l'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica (OIEA), perquè governs de tot el món, organitzacions internacionals, el sector empresarial i la societat civil debatin sobre dret nuclear.
17-18 de febrer	Cimera Unió Africana-Unió Europea. Els líders africans i europeus porten diversos anys treballant per aprovar una associació estratègica entre tots dos blocs, d'especial interès per a la UE. A l'agenda figuren temes clau per a totes dues parts com ara la transició verda, la migració, la seguretat transnacional i diversos acords comercials.
18-20 de febrer	Conferència de Seguretat de Munic #MSC22. És el major fòrum de debat sobre polítiques de seguretat internacional, on es reuniran figures d'alt nivell de més de setanta països.
28 de febrer	Centenari de la independència d'Egipte. Es compleixen cent anys de la independència d'Egipte del Regne Unit. Aquesta celebració es produeix enmig de l'intent d'Al-Sisi de recuperar prestigi internacional.
28 de febrer-3 de març.	Mobile World Congress. Barcelona acull el major esdeveniment global que reuneix les principals empreses tecnològiques i de comunicació internacionals. Aquesta edició estarà orientada a la connectivitat i la reinvençió. S'espera conèixer, amb especial atenció, les propostes pel que fa a Big Data, 5G, intel·ligència artificial i altres avenços tecnològics marcats pels canvis d'hàbits que s'han produït arran de la pandèmia.
Febrer	Presidència d'Itàlia. Al febre acaba el mandat del president Sergio Mattarella. A principis de gener començarà el procés d'elecció del candidat per als set propers anys per part d'un col·legi d'electors. Entre els noms amb què s'ha especulat hi ha el del primer ministre Mario Draghi i el de Silvio Berlusconi.
Febrer	Cimera de la Unió Africana. El Senegal assumeix la presidència de la principal organització africana amb nombrosos fronts oberts al continent: les conseqüències econòmiques i sanitàries de la pandèmia; la guerra a Etiòpia; els abusos de governabilitat i el retrocés democràtic, amb casos com el del Sudan, Mali, el Txad i Guinea; la crisi socioeconòmica i de governança a Zimbàbue i l'extremisme violent al nord de Moçambic; les tensions entre Algèria i el Marroc, o l'augment dels desplaçaments forçosos i de la inseguretat alimentària a tot Àfrica.
Febrer	Eleccions legislatives a Uttar Pradesh (Índia). És la més important de diverses eleccions regionals del país. Aquest estat de 200 milions d'habitants està governat pel BJP, el partit de Narendra Modi, i pot marcar el cicle polític entre ara i les eleccions generals del 2024.
9 de març	Eleccions presidencials a Corea del Sud. El país afronta aquestes eleccions enmig de la tensió geopolítica a l'Indopacífic, i amb l'exfiscal general Yoon Seok-youl amb la intenció de desbancar l'actual president Moon Jae-in, el govern del qual surt afeblit en les enquestes després d'acumular diversos casos de corrupció, i arran de l'augment dels preus de l'habitatge i del creixent malestar social.
19 de març	60è aniversari de la independència d'Algèria. Encara que la colonització de França va finalitzar fa sis dècades, la tensió diplomàtica entre els governs de París i Alger ha empitjorat aquest 2021 a conseqüència, precisament, de la memòria històrica.
27 de març	Eleccions parlamentàries al Líban. El Líban arriba a aquestes eleccions enfonsat en una situació institucional i econòmica caòtica, i havent d'afrontar una emergent crisi humanitària interna.

27 de març	Eleccions a Hong Kong. Carrie Lam, directora executiva de la Regió Administrativa Especial de Hong Kong (RAEHK), finalitza mandat, encara que podrà ser elegible per renovar el càrrec. Després de les protestes massives del 2019, la instauració d'una llei de seguretat nacional i un nou sistema electoral, la tensió social a Hong Kong continua sent elevada. Aquestes eleccions es produiran, a més, l'any del vint-i-cinquè aniversari de la transferència de sobirania del Regne Unit a la Xina.
Març	Aprovació de l'Strategic Compass. La UE aprovarà l'anomenada Brúixola Estratègica, un document que pretén definir l'estratègia en matèria de política exterior europea i identificar amenaces i riscos de seguretat i defensa.
3 d'abril	Eleccions presidencials, parlamentàries i locals a Sèrbia. El populista i conservador Partit Progressista Serbi (SNS) d'Aleksandar Vučić domina la vida política de Sèrbia des de fa diversos anys. Aquestes eleccions es produiran, a més, després de diversos mesos de fortes tensions entre Sèrbia i Kosovo, qui va forçar la mediació de la UE.
10 i 24 d'abril	Eleccions presidencials a França. Emmanuel Macron opta a un segon mandat en unes eleccions que, sorpreses a banda, es decidiran en una segona volta. La irrupció d'Éric Zemmour com a candidat presidencial polaritzarà encara més aquests mesos de campanya electoral on la immigració, la seguretat, la geopolítica i el revisionisme històric seran eixos centrals del debat públic.
22 d'abril	Eleccions generals a Eslovènia. Janez Jansa, actual primer ministre i líder del Partit Democràtic Eslovè, aspira a revalidar mandat. El seu govern està enfrontat a les autoritats europees i té una important contestació social interna a causa d'algunes de les mesures adoptades des que va assumir el càrrec per tercera vegada l'any 2020. Quatre dels principals partits de l'oposició han arribat a un acord de coalició si guanyen les eleccions.
25 d'abril-8 de maig	Conferència de l'ONU sobre Biodiversitat (COP15) a Kunming (Xina). L'objectiu d'aquesta segona part de la conferència, que va començar virtualment durant l'octubre del 2021, és finalitzar i adoptar el marc mundial de biodiversitat post 2020 per estabilitzar les tendències que han agreujat la pèrdua de biodiversitat.
Abril	Eleccions legislatives a Hongria. L'independent Péter Márki-Zay, candidat de la llista unificada de sis formacions opositores hongareses, i que abasta un ampli espectre polític, s'enfrontarà al primer ministre Viktor Orbán. La relació d'Hongria amb la Unió Europea serà un dels eixos principals de la campanya, juntament amb la seguretat i la immigració.
Abril	Finalització de la COFOE. Al maig del 2021, la Comissió Europea, el Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea van llançar un seguit de consultes ciutadanes amb l'objectiu de recollir idees sobre els reptes i les prioritats del projecte europeu per als propers anys. S'espera que al mes d'abril es facin públiques les conclusions i s'aportin orientacions i propostes tangibles a la Conferència sobre el Futur d'Europa (COFOE).
Abril	Acte de protesta d'Extinction Rebellion (UK). El moviment social mediambientalista de desobediència civil no violenta, Extinction Rebellion, ha anunciat la seva intenció de dur a terme el major acte de resistència política en la història del Regne Unit per exigir polítiques mediambientals efectives als governs i la comunitat internacional.
9 de maig	Eleccions a les Filipines. Ferdinand «Bongbong» Marcos, fill del dictador Ferdinand Marcos, i Sara Duterte-Carpio, filla del president Rodrigo Duterte, es presenten fent equip com a candidats per ocupar la presidència i la vicepresidència del país, respectivament. Un altre dels candidats notoris és la llegenda de la boxa filipina, Manny Pacquiao, antic aliat i actual rival polític de Rodrigo Duterte.
26 de maig	50è aniversari del Tractat SALT I. Va ser el primer gran tractat entre els Estats Units i la Unió Soviètica per limitar el nombre de míssils antibalístics utilitzats per a la defensa contra míssils amb càrrega nuclear.
29 de maig	Eleccions presidencials a Colòmbia. La signatura dels Acords de Pau entre el Govern i les FARC l'any 2016 va obrir un nou escenari polític i social a Colòmbia. Tres grans aliances polítiques, que en els propers mesos han d'escollir candidat, aspiren a obtenir la presidència: l'esquerra Pacte Històric, la Coalició Centre Esperança, i el dret a Equip per Colòmbia. Dos mesos abans, el 13 de març, se celebraran les eleccions generals, un termòmetre de la força de cadascuna d'aquestes aliances.
Maig	Eleccions parlamentàries a Austràlia. La coalició Liberal-Nacional de centredreta aspira a mantenir el govern que lidera des del 2013. Per la seva banda, la candidatura laborista busca recuperar el poder posant l'agenda mediambiental a l'eix del debat polític. El paper d'Austràlia en el tauler geopolític del Pacífic donarà més rellevància internacional a aquests comicis.
12 de juny-19 de juny	Eleccions legislatives a França. El fantasma de la cohabitació sobrevola aquestes eleccions, on es tria el color polític de l'Assemblea, el qual podria resultar advers a la Presidència de la República, i limitar, així, el seu marge de maniobra, especialment en matèria de política interna.
17 de juny	50è aniversari del Watergate. Es considera l'escàndol polític més important dels Estats Units arran de fer-se pública una trama d'espionatge de l'Administració Nixon a l'oficina del Partit Demòcrata al complex d'edificis Watergate, a Washington, durant la campanya electoral del 1972.
20 de juny	Dia Mundial del Refugiat. El nombre de persones desplaçades forçoses durant el 2021 ha assolit de nou xifres rècord, tant de desplaçades internes com de refugiades. Durant aquesta setmana de juny es donarà a conèixer l'informe anual d'ACNUR de tendències de desplaçaments forçosos a tot el món.
27 de juny-1 de juliol	II Conferència de les Nacions Unides sobre els Oceans. Ajornada des del 2020 i organitzada conjuntament per Kenya i Portugal, serà una de les cites mediambientals clau d'aquest any. Reunirà governs, sector privat i societat civil per avançar en la consecució de l'Objectiu 14 —relatiu a la vida marina— dels ODS de l'Agenda 2030, especialment en relació amb la utilització de la tecnologia verda i els usos innovadors dels recursos marins, la pèrdua d'hàbitats i biodiversitat, així com la governança de l'oceà.
29-30 de juny	Cimera de l'OTAN. Madrid acollirà una nova cimera de l'Aliança Atlàntica en la qual s'espera l'adopció d'un nou Concepte Estratègic de l'OTAN. Així mateix, s'hi abordaran qüestions de seguretat en relació amb el nord de l'Àfrica i el Sahel, la seva complementarietat amb la seguretat europea, o els reptes en matèria de seguretat de les guerres híbrides i tecnològiques.
Primer semestre	IX Cimera de les Amèriques. Els Estats Units exerciran d'amfitrions d'una edició que reunirà els líders dels països del continent, amb les possibles baixes dels representants de Veneçuela, Nicaragua o Cuba, enfrontats obertament amb el Govern Biden. A l'agenda d'enquany figuren temes com ara les migracions, el canvi climàtic, la democratització, la seguretat i l'Amèrica postpandèmia.
Primer semestre	Cimera Europea de Defensa. França acollirà aquesta primera cimera específica sobre defensa impulsada des de la Unió Europea.
5-15 de juliol	Fòrum de Diàleg d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible de l'ONU. Aquest fòrum és la plataforma central de les Nacions Unides per al seguiment i la revisió de l'Agenda 2030 i els seus disset Objectius de Desenvolupament Sostenible. L'edició d'enquany es durà a terme amb el lema «Reconstruir millor a partir de la malaltia del coronavirus (COVID-19) mentre s'avança en la plena implementació de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible».
25 de juliol	Referèndum constitucional a Tunísia. Un any després de la controvertida decisió del president Kais Saïed de suspendre el Parlament, els tunisians haurien d'aprovar una nova constitució. Abans s'iniciarà un procés de consulta a la ciutadania i, previsiblement, al desembre hi hauria eleccions legislatives.

9 d'agost	Eleccions generals a Kenya. La successió d'Uhuru Kenyatta, que després d'un segon mandat no pot tornar a presentar-se a la reelecció, ha tensionat el país. La situació s'ha vist agreujada per l'impacte socioeconòmic de la pandèmia. La batalla pel vot dels prop de 7 milions de nous votants jugarà un paper important.
15 d'agost	Primer aniversari de la tornada al poder dels talibans. Farà un any de la caiguda del Govern d'Ashraf Ghani i de la proclamació de l'Emirat Islàmic de l'Afganistan per part dels talibans.
Agost	Eleccions generals a Angola. El Moviment Popular d'Alliberament d'Angola (MPLA), el partit al poder des del 1979, aspira a revalidar el seu control de l'executiu en mans del president João Lourenço, qui s'enfronta a denúncies d'autoritarisme i mal govern i a les rivalitats internes del seu partit. L'oposició s'agrupa a l'entorn de la Unió per a la Independència Total a Angola (UNITA) i el seu líder, Costa Júnior.
5-6 de setembre	50è aniversari de la massacre de Munic. L'any 1972, durant la celebració dels Jocs Olímpics de Munic, el grup terrorista palestí Setembre Negre va assaltar les habitacions de la delegació israeliana, i van prendre com a ostatges onze membres del seu equip olímpic, dos dels quals van morir durant l'assalt. Els altres nou van morir durant les hores següents després d'una operació de rescat fallida.
11 de setembre	Eleccions generals a Suècia. La caiguda de la coalició de govern al novembre del 2021 va portar el país a un període d'instabilitat i bloqueig. Una de les incògnites a resoldre serà quines aliances i noves coalicions formaran els partits de la dreta i els populistes.
13-20 de setembre	77a Sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides. Una cita anual que reuneix tots els líders mundials per avaluar l'estat actual de les seves polítiques nacionals i compartir la seva visió del món.
15-16 de setembre	Cimera de l'Organització per a la Cooperació de Xangai. Composta per la Xina, l'Índia, el Kazakhstan, el Kirguizistan, el Pakistan, Rússia, el Tadjikistan, l'Uzbekistan i, més recentment, l'Iran, és un fòrum de seguretat, economia i cultura que va guanyant pes dins l'agenda geopolítica regional.
2 d'octubre	Eleccions generals a Bòsnia. Bòsnia i Hercegovina afronten aquest any electoral sota una creixent tensió interna que pot fer retrocedir tots els avenços dels darrers anys. Les amenaces secessionistes del líder serbi de Bòsnia, Milorad Dodik, que suposarien la fi dels acords de pau de Dayton del 1995, han produït una escalada de les tensions entre les diferents comunitats ètniques del país.
2 d'octubre	Eleccions generals al Brasil. Jair Bolsonaro opta a la reelecció, aquesta vegada sota el paraigua del Partit Liberal. Si la justícia no ho impedeix, Lula da Silva, expresident del país, també concorrerà a les eleccions un cop recuperats els seus drets polítics després de sortir de la presó. Una tercera via podria obrir-se amb les candidatures de l'exministre de justícia Sérgio Moro o del neolaborista Ciro Gomes.
20 d'octubre	Cimera Mundial d'Alcaldes C40. Buenos Aires serà amfitriona d'aquesta edició del C40 que reuneix més de trenta alcaldes de les ciutats més importants del món. La trobada estarà centrada en l'agenda urbana postpandèmia i en la implementació d'una agenda verda.
27-29 d'octubre	Centenari de la Marxa sobre Roma. Es compleixen cent anys de l'episodi que va portar al poder Benito Mussolini, líder del Partit Nacional Feixista, arran de la caiguda del primer ministre Facta i després de la petició del rei Víctor Manuel III de formar govern. Grups d'extrema dreta i neofeixistes han anunciat la seva intenció de commemorar aquesta efemèride. Serà un moment per reflexionar sobre la vulnerabilitat de les democràcies liberals.
30-31 d'octubre	17a Cimera del G20. «Recuperar-nos junts, recuperar-nos més forts» serà el lema de la dissetena cimera dels líders del G20, que se celebrarà a Bali, Indonèsia.
Octubre	XX Congrés Nacional del Partit Comunista Xinès. L'any 2022, el Partit Comunista Xinès (PCX) celebrarà el seu vintè congrés nacional, en el qual el president Xi Jinping podria optar a un tercer mandat, centrat en la meta d'augmentar la prosperitat i disminuir les desigualtats.
Octubre	Congrés Mundial de Ciutats i Governos Locals Units. Daejeon, a Corea del Sud, acollirà aquesta edició, que reunirà líders de ciutats d'uns 140 països per impulsar la cooperació mútua i la prosperitat comuna entre els governs locals.
Octubre	Cimera de l'ASEAN. Cambodja acollirà una nova edició de la trobada anual de l'associació que agrupa deu països del sud-est asiàtic. Les expectatives per a la presidència són baixes a causa de l'obstrucció del règim cambodjà a l'ASEAN i el seu total alineament amb la Xina, tot i la gran quantitat de desafiaments que enfronta la regió en matèria d'integració econòmica, seguretat i canvi climàtic.
8 de novembre	Midterm elections als Estats Units. Una veritable prova per mesurar el grau de suport a l'Administració Biden-Harris i al trumpisme. En les eleccions de meitat de mandat, es renovaran la totalitat dels 435 escons de la Cambra Baixa i 34 dels 100 escons de la Cambra Alta.
21 de novembre-18 de desembre	Copa Mundial de Futbol de Qatar. Serà la primera vegada que un país àrab aculli el Mundial de futbol. La seva designació, l'any 2010, ha estat focus constant de crítiques d'organitzacions de drets humans, especialment en l'àmbit laboral, i també de diversos governs que criden al boicot. Per a Qatar suposa la culminació de la seva estratègia de poder tou, i la confirmació que ha sortit airós del bloqueig que li van imposar diversos països àrabs al 2017.
Novembre	Cimera del Canvi Climàtic COP27 a Sharm al-Sheikh. Egipte acollirà una nova edició de la major cimera mundial sobre canvi climàtic. Es tracta d'un país especialment vulnerable a la degradació ambiental i que diu voler representar el continent africà. Organitzacions de drets humans han plantejat dubtes sobre la conveniència d'aquesta seu.
Novembre	XXVIII Cimera Iberoamericana. La República Dominicana acollirà aquesta edició, que té com a lema «Junts cap a una Iberoamèrica justa i sostenible», i en la qual s'avançarà en la confecció d'un programa conjunt que impulsi accions relacionades amb el canvi climàtic i les polítiques de desenvolupament.
10 de desembre	Entrega del Premi Nobel de la Pau. El més controvertit dels premis Nobel es lliura el Dia dels Drets Humans, aniversari, a més, de la mort d'Alfred Nobel.
30 de desembre	Centenari de la creació de l'URSS. La Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS), constituïda al 1922, es va formar arran de la Revolució d'Octubre del 1917, i la van compondre quatre repúbliques socialistes: Rússia, Transcaucàsia, Ucraïna i Bielorrússia. La seva dissolució el 8 de desembre de 1991 va marcar la fi d'una era a l'escena internacional, dominada per l'URSS i els Estats Units.
31 de desembre	Alemanya posa fi a les centrals nuclears. L'anunci d'Angela Merkel de tancar les plantes nuclears alemanyes en finalitzar l'any 2022 va obrir un important debat a escala europea sobre l'ús de l'energia nuclear i la dependència geoestratègica. Aquest tancament coincidirà amb l'aposta contrària per part de França, que ha anunciat la construcció de noves centrals nuclears per mantenir la independència energètica del país, argumentant, a més, que l'energia nuclear pràcticament no emet gasos amb efecte d'hivernacle.
Segon semestre	Eleccions a Haití. El país més pobre de l'Amèrica Llatina travessa una persistent instabilitat política, econòmica i social que arrossega des de fa anys: el magnicidi l'any 2021, la crisi de seguretat en bona part del país, els efectes dels terratrèmols del 2010 i el 2021, la interinitat del govern actual, el tancament del Parlament, l'enorme crisi alimentària que afecta gran part de la població, etc. Si es donen les condicions de seguretat adequades, s'espera la celebració d'eleccions locals, legislatives i presidencials.
Segon semestre	Cimera APEC. Tailàndia acollirà una nova edició del principal fòrum de cooperació econòmica i geoestratègica de la regió Àsia-Pacífic, que reuneix vint-i-un països i que se celebrarà sota el lema «Obrir, connectar i equilibrar».

Pendent	Publicació del Sisè Informe IPCC. Encara que l'any 2021 es va fer pública una primera part de l'informe elaborat pel Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC), se n'espera la publicació completa en el decurs del 2022.
Pendent	Eleccions presidencials i legislatives a Mali. El cop d'estat que va conduir a la caiguda del president Ibrahim Boubacar Keita a l'agost del 2020 ha deixat en suspens la celebració de les eleccions previstes per al 27 de febrer. El règim militar interí ha d'aclarir el nou calendari i si es posposen les eleccions a una altra data o fan transferència de poders a un govern civil.
Pendent	Cimera UE-CELAC. L'alt representant per a Afers Exteriors i Política de Seguretat de la UE, Josep Borrell, ha anunciat la seva intenció de celebrar-ne una nova edició en un moment clau per aprofundir en el marc de relació entre totes dues regions.
Pendent	Cimera de Líders de l'Amèrica del Nord. Mèxic serà el país amfitrió de la cimera coneguda com la dels <i>Three Amigos</i> (Mèxic, el Canadà i els Estats Units), on s'abordaran temes com ara les migracions, la seguretat, l'energia o el comerç.
Pendent	48a Cimera G7. Olaf Scholz acollirà a Alemanya una nova edició del G7 on es debatran i buscaran acords en relació amb alguns dels problemes mundials més rellevants, fent una atenció especial a l'impacte internacional de la COVID-19.
Pendent	XIV Cimera dels BRICS. La Xina acollirà una nova edició de la trobada dels BRICS (el Brasil, Rússia, l'Índia, la Xina i Sud-àfrica) amb la sortida de la crisi econòmica provocada per la pandèmia com a eix central de la cimera. Xi Jinping ha anunciat la seva intenció d'aprofundir la cooperació en diversos camps amb els socis del grup.
Pendent	Cimera Lliga Àrab-Unió Europea. Després d'una primera edició l'any 2019, se n'espera una segona al llarg d'aquest 2022. L'agenda estarà centrada en els reptes comuns de seguretat i resolució de conflictes, la cooperació econòmica i mediambiental i l'escenari post-pandèmia que s'obre a totes dues regions.
Pendent	Plebiscit constitucional a Xile. A través d'un referèndum, els xilens podrien aprovar la nova Constitució redactada per la Convenció Constitucional. Ho faran en un context de polarització política i econòmica. Aquest referèndum és conegut com el <i>plebiscit de sortida</i> , en la mesura que el nou text subs tituiria el que es va heretar de la dictadura d'Augusto Pinochet.